Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.
Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.
Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugekõned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.
Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.
Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.
Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:
Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.
Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.
Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.
Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.
„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 100 Teisipäewal, 14. aprillil 1931. Tänast lehte 6 lehekülge 75. aastakäik.

Kui kirjanikud mõistsid kohut.

Milles süüdistatakse B. Lindet ja kuidas lõppes tema wäljaheitmise küsimus.

Kärner mõistetakse hukka, aga süütult!

Pühapäewal peetud Kirjanikkude Liidu koosoleku tähtsamaks päewakorra küsimuseks oli Bernhard Linde asi. Kuna küsimus eelmisel koosolekul lahendust ei leidnud, tuli erakorraline peakoosolek kokku. Juhatuse esimees Ed. Hubel informeeris koosolekut, mis põhjustel juhatus on otsustanud tagasi astuda ja uue peakoosoleku kokku kutsuda. Ta teatas, et Kirjanikkude Liidu juhatus on nõus ametisse jääma, kui B. Linde küsimus kuidagi teisiti lahendatakse.

R. Sirge kordas uuesti selle peale eelmisel koosolekul tehtud otsust — Bernhard Linde Kirjanikkude Liidu liikmete hulgast maha tõmmata põhjusel, et tema on korduwalt annud

sihilikku ja wale informatsiooni

eesti kirjanduse üle wälismaa ajakirjandusele ja kodumaalgi rikkunud kirjaniku kutse-eetikat mitmesuguste lubamatute wassingutega. Et B. L. seesugust edaspidist tegewust liidu liikmena ära hoida, tuleks B. Linde liidu liikmete hulgast maha kustutada. B. Linde on ise ilmunud koosolekule ja toonud kaasa suure wirna wäljalõikeid poola lehtedest, mille järele ta katsub seletada, nagu oleks tema poolt antud informatsioon küllalt objektiiwne. Linde seletuste puhul tekiwad waidlused ja seletatakse siiski, et Linde on tegutsenud sihilikult. Linde nõudis, et temale esitatud süüdistused ette kantaks.

Sirge wõttis uuesti sõna, tuues ette mitu juhtu, mis aumõistega kokku ei käi. Artur Adson tõi samuti ette mitu näidet kus Linde on tema wastu wälja astunud täielikkude wäljamõeldustega. A. Alle tõi ette, kuidas Linde temagi kohta on ajakirjenduses lewitanud täitsa aluseta laimu.

Wallak rõhutas, et kui keegi inimene, kiati weel haritud inimene, on kriminaalsüüteo pärast kohtu all, siis tema juba ise peaks liidust lahkuma. Seda enam peaks seda tegema Linde, kui ülikooli haridusega isik.

B. Linde wõttis nendele süüdistustele wastamiseks sõna, mida tarwitas kallaletungimiseks Antsonile ja teistele.

Selle järele ajuti Sirge ettepaneku hääletamisele. Tekkis küsimus, kas Linde wõib kaasa hääletada antud küsimuses. Kirjanik Hubel wõttis mitu korda sõna tähendades, et Linde ise peaks selleks ajaks koosolekult lahkuma, kui tema küsimus hääletamisele tuleb, kuid kes rahus edasi istus — oli Linde.

Koosoleku juhataja J. Jaik pani hääletamisele küsimuse, kas Lindel lubatakse enese asjus kaasa hääletada wõi mitte. Koosolek otsustas, et Lindel enesel kaasahääletamise õigust ei ole ja Linde paluti saalist lahkuda.

Enne hääletamist

teatasid kaks liidu liiget, et nende häältega arwestada ei tule ja nemad hääletamisest loobuwad. Hääletamise tagajärjel selgus, et on hääli ära antud 18, millest oli Linde liidust wäljaheitmise poolt 13, wastu 3 ja erapooletuid 2 häält. Juhataja konstateeris, et Sirge ettepanek Linde wäljaheitmise asjus on wastu wõetud.

Koosolijate seas tekkis aga kahtlus, kas seda ettepanekut wõib wastuwõetuks lugeda, kuna erapooletud ja wastuolijad koos nendega, kes üldse palusid oma häältega mitte arwestada, moodustawad 7-mehelise hulga ja kui kwoorumiks wõtta 20, siis 13 poolt antud häält ei anna $^2/_3$ enamust,

waid $^1/_3$ häält jääb puudu.

Küsimust oli raske lõplikult selgitada ja koosolek edasi kestes arutas, kas Linde asja mitte anda aukohtu lahendada. Selgus aga, et ükski kirjanikkude liidu liige ei taha Linde asjus aukohtunikuks hakata. Nende waidluste lõpuks wõeti wastu otsus, et Linde asjade uurimiseks tuleb walida komisjon, kes tarwiduse korral materjalid esitaks juhatusele. Komisjoni waliti kirjanikud Kiwikas, Krusten ja Jaik.

H. Wisnapuu tõstis üles ka

J. Lattiku küsimuse.

Koosolekul seda küsimust üldse ei soowitud arutama hakata ja küsimus wõeti päewakorrast ära ja juhatus wabastati eelmisel koosolekul antud kohustusest — pöörduda J. Lattiku poole seletustnõudwa kirjaga tema mõningate sammude asjus.

Sellele järgnesid walimised.

Kuna oli selgunud, et eelmisel liidu peakoosolekul walitud juhatuse ja komisjonide liikmetest mõned ei olnud saanud tarwilikku häälte-enamust, siis tulid need ümberwalimisele. Tarwilikku häälte-enamust polnud saanud juhatuse liige Schütz, kes nüüd tagasi waliti.

Kirjanduse sihtkapitali walitsusse liidu esitajaks walituist: Wisnapuu, Jürna, Semper ja Hiir ei olnud wiimasel tarwilikku arwu hääli ja tuli ümberwalimisele. Tema asemele sai nüüd Tuglas. Kirjastustoimkonnast, kuhu kuuluwad Raudsepp, Wallak, Antson, oli Wallak lahkunud. Tema asemele waliti Kiwikas. „Loomingu" toimkonna koosseisus: Alle, Hiir ja Jakobson — tuli wiimane ümberwalimisele. Tema asemele sai jälle Tuglas.

Arutati koosolekul ka soome kirjanikkude küllakutsumise küsimust. Liit tahab soome kirjanikke külla kutsuda maikuul. Kutsutakse Soome Kirjanikkude Liidu esindajad, kui ka Eesti Kirjanikkude Liidu auliikmed.

Sama päewakorra punkti all waliti ka ühel häälel Eesti Kirjanikkude Liidu auliigeteks soome kirjanduse filmapaistwamad prosaistid: A. Järnefeldt, J. Lehtonen ja luuletaja A. Koskiniemi.

Uisa-päisa kohtumõistmine J. Kärneri üle.

Ühe Tallinna lehe pühapäewases numbris ilmus joonealune kirjutis pealkirjaga „Kildkonnawaim Kirjanikkude Liidus", millel allkirjaks oli „liidu liige J. K."

Suures kohtumõistmise tuhinas on Kirj. Liidu peakoosolek ka selle kirjutise üle seisukohta wõtma asunud. Kaebealusena on süüpinki seatud Jaan Kärner, keda kirjutise autoriks peetud. Seekord on süüdimõistew ettepanek tarwiliku enamuse saanud ja Kärnerile on kuulutatud seljataga järgmine „resolutsioon":

„Kirjanikkude Liidu peakoosolek mõistab hukka Jaan Kärneri kirjutise „Waba Maas" nr. 85 pealkirja all „Kildkonna waim Kirjanikkude Liidus", milles opereeritud teadlikult ebaõigete, sihilikkude ja liitu kahjustawate andmetega."

Muidu oleks ju kõik korras ja Liit wõiks rahus edasi puhata, kui siin mitte süütut inimest risti poleks poodud. Sest meie teada ei ole „kahjustawate andmetega" kirjutise autoriks mitte J. Kärner, waid hoopis teine isik, kes Kirj. Liitu ei kuulugi. Enne kui K. Liit otsust asus tegema, oleks wõidud natuke selgitada, kas mitte süütut inimest risti ei pooda. Kirj. Liidu autoriteeti kõigutatakse sellega aga wäga tuntawalt. Koosoleku enese juures kawatseme aga peatuda weel edaspidigi.

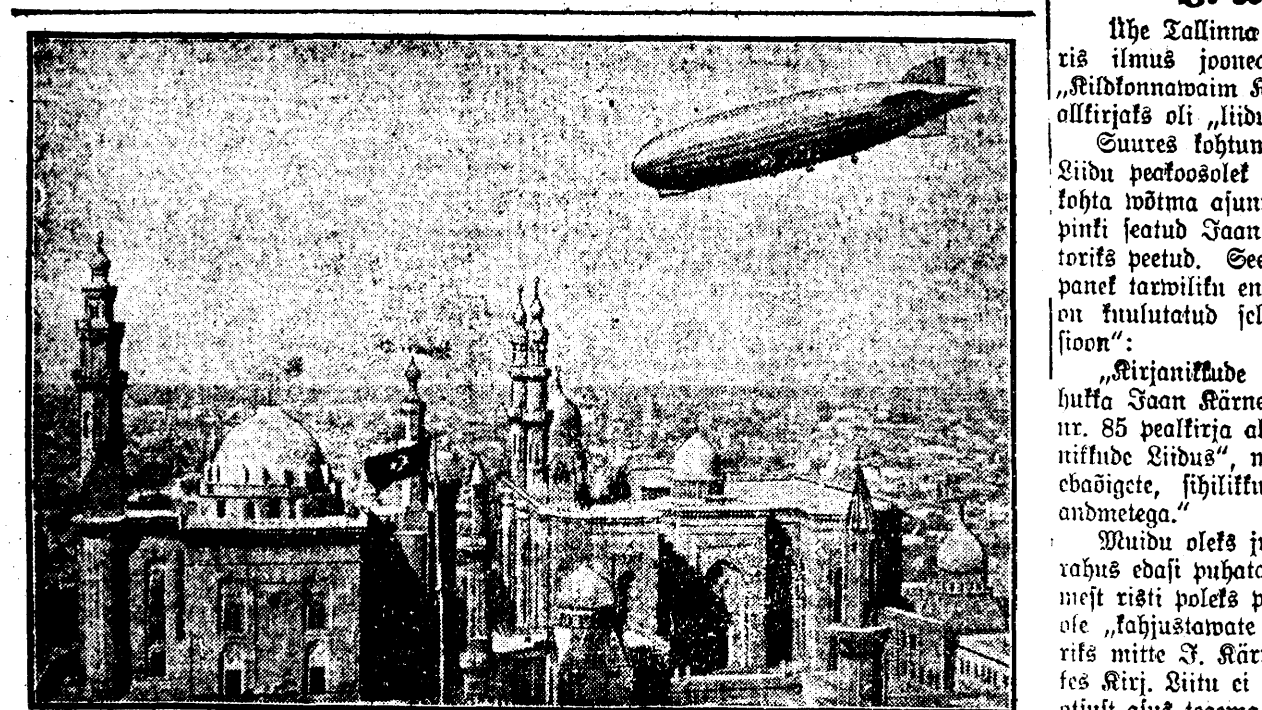

„Zepp" Kairo kohal.

Laupäewal oli Saksa õhulaew „Graf Zeppelin" Egiptuse pealinna lennuwäljal ja algas pärast õnnestunud ringlendu Egiptuse ja Palestiina kohal. tagasilendu kodusadamasse — Friedrichshafeni.

Friedrichshafenist, 13. aprillil. „Graf Zeppelin", Egiptuse lennult tagasi tulles, jõudis Friedrichshafeni kohale esmaspäewa hommikul kell 6,15 ja maandus kl. 7. Tagasilend, nüüd üle Jugoslaawia ja Austria kaudu läks libedalt.

Mehe sõna jääb perekonnas maksma.

Naine nõudku kohtu teel õigust! Uue tsiwiilseadustiku eelnõu walmimas.

Uus tsiwiilseadustik on nüüd lõplikul kujul walminud ja esitatakse lähemal ajal riigikogule. Praegu kirjutab prof. J. Uluots seaduseelnõule seletuskirja. Seaduseelnõu jaguneb kolme osja: üldosa, pärandusseadus ja perekonnaseadus.

Perekonnaseaduse wäljatöötamisel wõtsid komisjoni istungitest osa ka naisorganisatsioonide esindajad. Uues perekonnaseaduse redaktsioonis on püütud naisorganisatsioonide nõudmistele wõimaluse piirides wastu tulla. Teatawasti nõuti naisorganisatsioonide poolt, et perekonnaseaduses wiidaks läbi abieluwaranduse lahutus. Komisjon ei saanud täiel määral seda seisukohta pooldada, waid jäi peatuma seisukoha juures, et normaaltüübiks jääb ikkagi seisukoht, kus abielu raise ja mehe warandus on ühine. Juhusel, kui üks pooltest nõuab seda, siis wõib warandus wastawa lepingu põhjal lahutatud saada.

Teiseks waieldawaks punktiks seaduseelnõus oli naise ja mehe arwamiste lahkuminekust tekkinud seisukorra lahendamine. Esialgses kawas defineeriti nii, et mees on perekonna pea ja tema arwamine jääb maksma perekonnaasjade otsustamisel täiel määral. Selle punktiga ei olnud naised nõus, waid seletasid, et kui perekonnaasjade otsustamisel tekib lahkuminekuid ja ühisele seisukohale jõudmine wõimatu, siis jääb see küsimus üldse lahendamata. Seadust wäljatöötaw komisjon leidis, et sarnane seisukoht wõib tuua ebaloomuliku seisukorra perekonnaelus. Kui näiteks tekiwad lahkarwamised mehe ja naise wahel laste koolitamise jne. suhtes, siis wõib kujuneda seisukord, et laps üldse kooli ei saa. Niisuguseid juhtumisi, kus tähtsad perekondlikud küsimused jääks lahendamata, wõiks palju ette tulla. Seepärast wõeti seaduseelnõusse redaktsioon, et waieldawad küsimused otsustab lõplikult mees. Kuid naisel jääb õigus, kui ta mehe otsust ei pea õigeks, asja anda kohtu lahendada. Ka nime suhtes asub seaduseelnõu seisukohal, et naine pärib abielludes mehe nime, kuid wõib selle kõrwal tarwitada ka oma tüdrukupõlwe nime, kui ta seda soowib.

Helsingi walmistub suureks laulupeoks.

Peetakse 19.—21. juunini.

19.—21. juunini peetakse Helsingis Soome suurem laulupidu, millest osa wõtab palju laulu- ja muusikakoore kõikidest Soome maakondadest. See on esimene sellesarnane ettewõte Soomes. Tema heaks kordaminekuks on ettewalmistusi tehtud terwelt kolm aastat. Laulupidu kestab kolm päewa. Algab just peale Soome-Ugri kongressi lõppu. Selletõttu loodawad soomlased seal näha ka rohkel arwul eestlasi ja ungarlasi.

Laulupeo eeskawas on Soome tähtsamate heliloojate Sibeliuse, Kajanuse, Armas Järnefeldi ja teiste tööd.

Kõigile laulupeost osawõtwatele lauljatele ja mängijatele on raudteewalitsus lubanud 25 protsent hinnaalandust. Praegu käib üle maa kibe ettewalmistustöö. Lauljaid ja mängijaid loodetakse kokku tulewat mitukümmend tuhat.

Ü.E.N.Ü. esituskogu tuleb kokku.

K. E. N. ühenduse esituskogu järjekorraline koosolek leiab aset Tallinnas 18. ja 19. aprillil. Peale aruannete ja eelarwe on ette nähtud rida referaate. Sõitjatele on raudteel 50 protsent hinnaalandus.

Muutmata riidewärwid

külmalt ja soojalt wärwimiseks, saadaval rohukaupl. **Prov. J. Himmelhoch,** Riia tän. nr. 1

Wabariiklaste wõit Hispaanias.

Ärewalt oodatud kogukondliste walimiste esimesed tulemused näitawad kuningriiklaste kaotust.

Kokkupõrked, kuuldused kuninga ärasõidust Inglismaale.

Madriidist, 13. aprillil. Pühapäewal läksid Hispaania walijad walimiskastide juurde, et walida linnawolikogudesse 100.000 linnanõunikku; õigemini aga umbes 87.000 linnanõunikku, sest 11.000 monarhisti ja 1500 wabariiklast tunnistati walituks ilma hääletuseta, kuna neil wastukandidaati ei olnud.

Walimiste esimesed tulemused näitawad wabariiklaste-sotsialistide koalitsiooni wõitu. Madriidi kümnes walimisringkonnas on walitud 30 wabariiklast-sotsialisti, ja 20 monarhisti. Wabariiklased on enamuse saanud paljudes linnades, muuhulgas Granadas, Witorias, Tarragonas, Allerias j. t. enamuse. Mõnedes wäiksemates linnades on kõik kohad läinud pahempoolsetele erakondadele.

Monarhistid on saanud Cadizis, Awillas ja weel mõnes wäiksemas linnas enamuse. Barcelonas on walitud 25 wabariiklast-kataloonlast, 13 radikaalset wabariiklast ja 12 monarhisti.

Wabariiklased-sotsialistid on wõitnud seniste teadete järele enamuse 35 linnas.

Walimiskihutustöö jõudis oma haripunkti laupäewa öösel, kus mõlemad pooled — wabariiklased ja kuningriiklased — kõik oma jõud wälja töid. Kihutustööks tarwitati walsuhääldajaid, autosid, mootorrattaid ja lennukeid.

Pühapäewa lõunani arenesid walimised rahulikult. Õhtupoolikul oli juba kokkupõrkeid. Politseile ja kaitseliidule kutsuti appi tuletõrje, kes weepritside abil meeleawaldajad laiali ajasid.

Ennelõunat oli walimistest osawõtt wõrdlemisi loid, kuid pärast lõunat tekkisid rahwahulgad walimisjaoskondade ette. Olid wälja pandud plakatid walimisseaduse paragrahwiga, mille järgi kodanikkudele, kes ilma mõjuwate põhjusteta walimas ei käi, tehakse awalik laitus ja pannakse „musta" nimekirja, Eraisikutele, kes sattunud „musta" nimekirja, suurendatakse 2½ protsent makse; riigi- ja kogukonna teenijatel aga wähendatakse palka.

Walimistest osawõtt Madriidis oli wäga elaw. Juba keskpäewaks oli 60 protsent walijatest omad hääled ära annud. Esimesed hääletuse tulemused saawad teatawaks keskööl.

Walencias oli tõsiseid rahutusi. Mitmed walimiskastid purustati. Politsei ajas mässajad laiali. Kokkupõrkeid oli ka Santanderis. Kolm isikut sai raskelt haawata. Rahutusi on olnud ka Barcelonas, kuid lähemad teated puuduwad.

Ärewus pealinnas.

Nagu üks agentuur Madriidist teatab, on kogukondliste walimiste tulemusi Madriidis wastu wõetud suure ärewusega. Üks rügement Alkalas, Madriidi lähedal, olewat wälja astunud, et kuningat kaitsta. Kuuldawasti tahetawat Madeiras piiramisseisukord wälja kuulutada.

Pühapäewal alanud kogukondlikke walimisi oodati kogu Hispaanias suure põnewusega, sest kaheksaa aastase waheaja järele wõisid kodanikud astuda jälle walimiskastide ette. Oli selge igaühele, et nende walimistega mõõdetakse wabariiklaste ja monarhistide jõu wahekordi. Õieti esimest korda ajaloos wõtab rahwas walimiswõitlusest ja walimistest intensiiwselt osa. Senini olid hääletused erandiga wast suurlinnades, ainult walitsuse ametnikkude ja suurmaapidajate „tehtud".

Kuningriiklaste aparatuur töötas walimiste eel kõigi abinõudega pahempoolsete wastu. Palju walimislehti olewat wõltsitud. Kohati on ametiwõimu piiridest üle astumisega ja wägiwallaga wabariiklaste kandidaatide ülesseadmist takistatud; siis on tunnistatud walitawaks ainult wastasrindlased, kuna wastas-kandidaadid puudusid.

Ka linnades olewat korrarikkumisi olnud. Madriidi politseipresident Mola laskis tuletõrjel pealinna tänawatelt öösel pahempoolsete kihutuslehed maha rebida. Madriidis olewat pangad andnud häälte ostmiseks 6 milj. pesetat.:

Pühapäewa õhtupoolikul oodati rahutusi. Pahempoolsed arwestasid wõimalusega, et kui selgub wabariiklaste wõit Madriidi walimistel, siis katsutakse kuningriiklaste poolt walimisurnid häwitada. See olewat „wana Hispaania walimistaktika".

Praegu oli Madriidi linnawolikogus 4 wabariiklast 46 monarhisti wastu. Walimiste tulemusel lootsid wabariiklased absoluutse enamuse saada: „börsil" arwestati 26 monarhistiga 24 wabariiklase wastu. Arwati, et wabariiklased mitte ainult Madriidis suure osa walijatest oma poole ei saa, waid et ka senini puht kuningriiklikud prowintsid wabariiklasi wõimule wiiwad.

Walimiseelses ärewuses liikus waewalt usutawaid kuuldusi. Muuhulgas — kuningas astuwat juba esmaspäewal troonilt tagasi. Ka sel juhusel, kui pahempoolsed selge wõidu peaksid saama, on kahtlane, kas Alfonso troonilt ilma jututa lahkub. „Berl. Tageblatti" kirjasaatja on aga informeeritud, kuigi on küsitaw, kas õigelt, et kuningakojas olewat kõik ettewalmistused Inglismaale kolimiseks tehtud.

Madriidis oli

tööta tööliste meeleawaldusi.

Korraldati rongikäik läbi linna. Töötud nõuawad leiba ja tööd. Hiljem oli ühe kõrtsi ees rahwuslastel kokkupõrkeid. Üks üliõpilane sai haawata. Kesklinnas oli kokkupõrkeid töötute ja legionääride wahel. Legionääride hoone akendesse pilluti kiwe, mispeale legionäärid wälja tungisid. Tänawal tekkis kumminuiade ja rewolwritega päris korralik lahing. Palju inimesi sai haawata. Neli legionääri wangistati.

Ärewust linnas kasutasid ära kurjategijad. Kataloonia panga osakonda tungis neli maskides meest, rewolwrid käes ja röövisid ära 150.000 pesetat. Samasugune sissetungimine oli Barcelona panka. Röövlid põgenesid takistamatult.

Ärew seisukord Barcelonas.

Madridist tulnud teadete järele walitsewat Barcelonas tõsine seisukord. Linna garnison olewat häire-korras ja sõdureid ei lastawat kasarmutest wälja. Tänawatel liiguwad kõwendatud walwepostid. Strateegiliselt tähtsamad punktid on kõik tugewa politsei kaitse all.

Kuulduste järele on nende ettewaatuseabinõude tarwitusele wõtmist põhjustanud ärewust tekitawad teated, nagu saabuks lähematel päewadel salaja Barcelonasse Hispaania rewolutsionääride juht major Franco, tema mehaanik Gara ja teisi isikuid, kes wõtsid osa koos major Francoga Madriidi mässu organiseerimisest.

Ärewust ergutaw mässuprotsess.

Madriidi Carcel Madelo wanglas olid sõjakohtu all wiimased detsembri mässust osawõtjad, kellede tunnistuste pärast Alcalá Zamora ja tema kaaslased 6 kuud wanglas istusid ja selle peale wabadusse lasti. Sõjakohus mõistis adwokaat Angel Calarza kuueks aastaks wangi. See otsus on kümnekordne wõrreldes detsembri mässu tõeliste juhtide karistusega.

Kahtlemata piitsutas see otsus weelgi ärewat walimiseelset õhkkonda. Wabariiklased olid rõõmsad, kuna sõjakohtu otsus andis neile walimisteks kõige paremad agitatsiooni abinõud kätte.

Managua katastroofi waredelt

on nüüd saabunud Euroopa esimesi päewapilte. Pildil näeme, millised tagajärjed on jätnud Managua kohutaw loodusõnnetus. Õitsewast linnast on järgi jäänud ainult rusuhunik. Päästetöid takistasid teatawasti suured tulekahjud, mis rusudel pärast õnnetust algasid. Looduskatastroof nõudis umbes 2000 inimelu.

8 päeva on veel müügil E. Olümpia Komitee loteriipiletid. Loosimine kindlasti 29. aprillil s. a. Kui E. O. K. loterii loosimist 29. aprillil s. a. ei peeta, maksetakse iga E. O. K. loteriipileti omanikule 1.000.000 senti.

Algab wiimane istungjärk!

Riigikogu wiimast istungjärku tuleb pidada eelarwe istungjärguks, sest pea kogu riigikogu töö seisis möödunud istungjärgul riigi eelarwe läbiwaatamises ja wastuwõtmises. Kõik muu seadusandline töö jäi pea täiesti ära, nõnda et saadi eelarwe kõrwal ainult kõige kiirema iseloomuga seadusi arutada.

Ehk küll möödunud istungjärgul jäi riigikogule õige wähe aega eelarwe läbiwaatamiseks, kuid siiski saadi eelarwe õigeks ajaks wastu wõtta. See nõudis riigikogult aja wähesuse pärast suuremat jõupingutust kui waremalel aastatel.

Täna algab riigikogu uus istungjärk, mis tõotab seaduseandlise töö mõttes eelmisest weel wiljakamaks ja ka mitmekesisemaks saada.

Kui kaua wõiks täna algaw riigikogu istungjärk kesta?

See oleneb rohkem wabariigi walitsusest kui riigikogust enesest. Kuidas wabariigi walitsus oskab ja tahab oma töid korraldada, sellest oleneb ka istungjärgu pikkus.

Meil on weel meeles, kuidas eelmine walitsus laskis riigikogul möödunud suwel isegi weel juulikuul selleks koos olla, et riigikogu wõtaks wastu walitsusele tarwisminewaid seadusi. Ei ole aga kahtlust, et läinud suwel oleks wõinud istungjärk palju lühem olla, kui tolleaegsel walitsusel oleks seaduseelnõude suhtes kindlad seisukohad olnud. Nende seisukohtade puudumise tõttu tuligi riigikogul suwel istungjärku wenitada, et walitsus saaks tema enese poolt esitatud seaduseelnõude suhtes uuesti seisukohta wõtta ja neid tarwilisel korral ka rewideerida.

Nüüd julgeme aga loota, et praeguse walitsuse poolt sarnast ajawõitmist riigikogu suhtes enam ei tule ja et walitsusel on juba seaduseelnõude esitamisel seisukohad nõnda selged ja kindlad, et riigikogul ei tarwitseks enam keskkuweni walitsuse taktiliste wõtete pärast koos olla.

Et praegune walitsus tõesti tahab seadusandlist tööd kiirendada, on näha sellest, et juba nüüd on walitsusel kibe eeltöö käimas riigikogule uute tarwiliste seaduseelnõude esitamiseks. Ühtlasi tahab walitsus rahwaesitusele juba kohe istungjärgu algusel teatawaks teha, missuguseid uusi seaduseelnõusid on weel walitsuse poolt oodata.

Need walitsuse sammud annawad sellega rahwaesitusele wõimaluse juba kohe uueks istungjärguks kokkuastumisel oma töid nõnda korraldada, et istungjärk mitte asjata kuude wiisi ei weniks.

Kõik see lasjeb oletada, et eelolew istungjärk wõiks kujuneda õige töörohkeks ja intensiiwseks ning sarnasel korral ei tarwitseks ta kauem kesta kui mai wiimaste päewadeni.

Missugused seadused on tulemas?

Juba eelmisest istungjärgust jäi riigikogule päewakorda rida seadusi. Mõned nendest olid isegi juba komisjonide poolt läbi waadatud, kuid istungjärgu lõpetamise pärast ei jõutud neid wastu wõtta. Nendele on walitsuse poolt lisaks weel uusi seaduseelnõusid oodata ja mõned nendest õige laiaulatuslise tähtsusega.

Nõnda wõib arwata, et eelolewal istungjärgul tuleb riigikogul lahendada riigiteenijate pensionide küsimus, õpetajate teenistusseadus, pärandusmaksu seadus, ühistegeliste asutuste seadus, kala wäljaweo kontrolli seadus, tolliseadustiku muutmise seadus jne.

See seaduseelnõude nimekiri ei ole muidugi täielik. Palju oleneb ka sellest, kuidas riigikogu komisjonid oma töödega edasi jõuawad. Nagu teada, on komisjonides juba pikemat aega mõned tähtsad seaduseelnõud ja arwatawasti saab neist mõnigi walmis riigikogule wastuwõtmiseks.

Kuid töörohkusele waatamata tuleks kõik selleks teha, et riigikogul ei tarwitseks läinud aasta eeskujul suwel koos olla. Seda tuleb nõuda just riigi walitsemise huwide seisukohalt waadates.

Kes meie rahwaesituse seadusandlist tööd lähemalt jälginud, see peab ütlema, et rahwaesituse töö on tihedalt seotud wabariigi walitsuse tegewusega ja omakorda oleneb walitsuse tööwõimalus wäga palju riigikogust.

Seni on seisukord tegelikult alati nõnda kujunenud, et kui riigikogu istub koos, et siis ei jätku wäga tihti walitsusel aega isegi jooksmate küsimuste otsustamiseks ning walitsus saab oma koosolekuid pidada ainult riigikogu koosolekute waheajal.

Samuti on koormatud töödega riigikogu istungjärkudel ka kõikide walitsusasutuste juhtiwad jõud. Ajapuudusel lükatakse wähegi edasilükkamist lubawad toimingud ja otsustamised seniks edasi, kuni tuleb riigikogu istungjärgu waheaeg.

Sarnane olukord on halwawalt mõjunud niihästi riigi juhtimise kui ka asjaajamise peale ametiasutustes. Sellepärast ongi wiimastel aastatel üldiselt nõutud, et rahwaesitus peaks wähem aega koos olema ja andma sellega wabariigi walitsusele tegutsemiseks rohkem wõimalusi.

Praegune seisukord nõuab aga walitsuselt iseäranis suurt jõupingutust, et saada üle majanduslistest raskustest. Sarnases olukorras peame walitsusele tööwõimaluseb andma ja teda selles töös usaldama, ilma et rahwaesitusel tarwitseks walitsuse iga wähemat kui sammu kohe kontrollida ja arwustada.

Wabanemine Brest-Litowskist

Poolas oodata amnestia kuulutamist.

Warsсawist, 13. aprillil. „Gazeta Warszawska" teatel on Poolas oodata kolmandaks maiks suurt amnestiat. Amnesteeritawat politilised wangid, kelle süüks oli kommunistliku kihutustöö tegemine. Muuhulgas amnesteeritawat ka need Poola pahempoolsed politikategelased, kes mõni kuu tagasi wangistati ja Brest-Litowski kindluses kinni hoitakse.

Ellinoril siiski rekord.

Waprat ameeriklannat ei kohuta esimene äpardus.

New-Yorgist, 12. aprillil. Kuulus Ameerika naislendur Ellinor Smith tegi uuesti katset sooritada kõrgusrekord-lendu naistele. Seekordne lend õnnestus. Alles 20-aastane wahwa naislendur tõusis New-Yorgi pilwelõhkujate kohal 32.000 jala kõrgusele (s. o. 9750 m.). Sellega purustas ta ja parandas tunduwalt senise naiste rekordi, mis püsis 28.743 jalaga miss Ruth Nicholsi nimel.

Hiljutine kõrgusrekordi katse teatawasti Smithil ebaõnnestus ja oleks wõinud kurwalt lõppeda. Kui naislendur 8000 m. kõrgusele oli jõudnud, kaotas ta meelemärkuse. Alles mitutuhat meetrit allapoole langenud, ärkas Smith uuesti meelemärkusele ja suutis hädawaewalt lennukiga maanduda. Lennuk läks maandumisel ümber, kuid lennuk pääses maandumisel mõnede kriimustustega elusalt. Nüüd siis püstitas Smith ikkagi rekordi.

Laewandus areneb kiirsammul.

Sõna on nüüd inglastel.

Londonist, 13. aprillil. „Canadian Pacificu" uus 42.500 tonnine hiiglalaew „Empreß of Britain" algab oma esisõitu New-Yorki 25. mail. Laew tahab sellel sõidul katset teha praegu hiiglaaurik „Europa" käes olewat „sinist paela" Inglismaale tagasi wõita. Selleks on laewal head eeldused, kuna tema keskmine kiiruswõime peab tõusma 27,6 miilile tunnis. „Empreß of Britain" liigub Southampton—New-Yorgi wahet ainult ajutiselt „Sinise paela" wõitmise otstarbel. Hiljem hakkab ta alalist ühendust pidama otsekohe Southampton-Quebecki wahel, et sellega üle ookeani sõidu aega Quebecki lühendada. Reisijad wiiakse Quebeckist edasi New-Yorki raudteel.

Egiptuses alandatakse toiduhindu.

Kairost, 12. aprillil. Egiptuse walitsus on otsustanud ellu wiia hiljuti wastuwõetud korraldused toiduainete hindade allawiimiseks. Kairo 37 pagarit on nende korralduste alusel juba oma saaduste hindu 20 protsent wõrra alandanud. Kui kõik pagarid sellele eeskujule ei järgne wabatahtlikult, awatakse riiklik pagaritööstus, mis rahwast odawa leiwaga warustaks. 223 lihunikku on lihasaaduste hindu alandanud 25—33 protsent. Selle peale waatamata awab walitsus mitmes linnaosas lihakauplusi, mis seisawad riikliku järelwalwe all, et kangekaelseid lihunikke wõistlusega sundida hindade alandamisele.

Känk torm Koreas.

Tokiost, 12. aprillil. Korea kaguranınal oli kohutaw torm. Mäsjawate lainete kätte on langenud enam kui 100 kalapaati ja need suuremalt osalt hukkunud. Uppunud kalureid arwatakse esialgsete teadete järele olewat wähemalt 125 inimest.

Kirjastajate ja raamatukauplejate palaw päew.

Tagajärjerikas ühingu peakoosolek.

Pühapäewal peeti Tallinnas Ühisklubis Eesti Kirjastajate ja raamatukauplejate ühingu peakoosolekut, mis walitsenud raamatuturul pinewa olukorrale rahuldawa lahenduse tõi ja muu seas andis ka uue kodukorra.

Ligi 7 tundi kestnud koosolekul käsitleti raamatuturu korraldust küllalt põhjalikult, paiguti ägedusega, seda enam, et Tartu wäikekaupmehed olid ennid üllatawalt ettewalmistanud koosolekuks. Töötulemustega wõib üldiselt täiesti rahule jääda iga ringkond.

Koosoleku awas üh. esimees H. Männik, rõhutades, et ka pinewas olukorras peame leidma ühise keele, siis wahest ainult on ühistööl mõtet.

Kassa-aruandest selgub, et ühingul on 1930. a kestel olnud sissetulekuid 3.364.10 krooni, wäljaminekuid 3. 142.84 krooni, ülejääk seega 221.26 kr.

Elewust toob

50-pealisse koosolejate kogusse perioodiliste raamat-wäljaannete Lub'i, LKK'i ja „Elu" lewitamise wiis. Ägedate, paiguti terawustesi ulatuwate waidluste tagajärjeks otsustatakse need siiski lugeda perioodilisteks raamat-ajakirjadeks ja nende lewitamist lubada ka wäljaspool ühingu liikmeid, agentide kaudu.

Kodukorras ettewõetud tähtsamatest muutustest ja uuendustest oleks märkida:

Wäljaspool äriruume wõib iga ühingu liige arendada raamatu lewitamist agentide kaudu. Agent loetakse ettewõtja teenijaks. Uudisteoseid ei wõi agendile müügiks anda, enne kui on wõimaldatud raamatute müük ühingu liikmeile.

Kooliõperaamatute müük agentide kaudu on keelatud.

Mitteliikmete-kirjastajate töid wõiwad raamatukauplejad müügile wõtta ainult siis, kui komisjoni pealadu on antud mõne ühingu liikme kätte.

On raamatu ilmumisest wiis aastat möödunud, jääb tema edaspidine hinnamääramine wabaks.

Uudiste ja raamatuturul otsitawa kirjanduse hinda ei wõi kolme aasta jooksul peale raamatu ilmumist harilikust hinnast odawamalt müügile lasta.

„Raamatu Teataja"

sisu reorganiseerimise asjus kuulatakse ära wastawa komisjoni seisukoht, et „R. T." tooks informatsiooni ühingu tegewusest wõimalikult täieliku informatsiooni Eesti raamatuturu kohta, ühingu liikmetesse puutuwaid küsimusi.

„Raam. Teataja" ilmub 6—8 korda aastas.

Uus juhatus walitakse koosseisus: H. Männik, F. Uibopuu, A. Weiler, H. Ewert ja A. Keisermann.

Rew.-komisjoni Türna, Ströhm, Karu, Tasso ja Michelson.

Järgmine ühingu peakoosolek peetakse Tartus.

Tikutrusti hiiglawaranduсed.

Kreuger & Tollil warandust 1,5 miljardi krooni.

Möödunud aasta puhaskasu 108,5 milj. krooni.

Rootsi maailmatrust „Kreuger ja Toll", kelle käes on ka enamus Rootsi tikutrusti aktsiatest, pühitseb käesolewal aastal oma kahekümnendat tegewusaastat. Neil päewil ilmunud juubeliaasta aruandes antakse ülewaade selle hiiglatrusti tegewusest ning warandusest. Möödunud tegewusaastal on trustil puhastulu olnud

122.348.054 rootsi krooni,

eelmise aasta 108,56 milj. kr. wastu. Aktsionäridele loodetakse maksta kuni 30 prots. diwidendi. Eelmisel aastal maksti samapalju. Edasi selgub aruandest, et trusti warandus ulatub 1,5 miljoni kroonini. Suurem osa sellest on wälisriikide ja muud wäärtpaberid, kogu ummas 419,88 milj. kr. Teise suurema osa moodustawad mitmesugused aktsiad, mille koguwäärtus ulatub ligi 3,5 milj. kroonini.

Aastaaruanne annab muuseas ka huwitawa ülewaate trusti tegewusest. Uusi riigilaenusid senistele lisaks on möödunud aasta jooksul antud 106,9 milj. dollari, 110 milj. krooni ja 1 milj. naela wäärtuses. Warem sõlmitud lepingu põhjal lubatud laenust Ungarile tasuti möödunud aastal üks osa, 12 milj. doll., ja Jugoslaawiale lubatud laenust wiimane osa, 8 milj. doll. Sellekohase lepingu põhjal Kreekaga on trust kohustatud omandama 1 milj. naela eest 6-protsendilisi riigi wõlakohustusi. Möödunud aasta teisel poolel sõlmis trust lepingu Poolaga tikumonopoli omandamiseks 20 aastaks, ning kohustus omandama 32,4 milj. dollari eest Poola riigilaenu obligatsioone kursiga 93. See uus leping tähendas suurt edu Rootsi tikutrustile. Möödunud aasta tähtsamaks sammuks peetakse siiski L. M. Ericsoni telefonitrusti aktsiate enamuse enese kätte koondamist. 21 aktsiaühingut, mille aktsiatest silmapaistew osa trusti käes, andsid 16 paremat tulu kui eelmisel aastal. Ainult 5 ettewõtte tulu on wähenenud.

Rootsi tikutrusti aktsiatest, kelle põhikapitali hinnatakse 860 milj. kroonile, on enamus Kreuger ja Tolli käes. Tikutrustil on 250 tehast 43 erimaal. Ta maksab aktsiatelt 15 prots. diwidendi. Grängsbergi terasetrust, kelle aktsiatest jällegi suur osa Kreuger ja Tolli käes, on kõige suurem terasetrust maailmas. 50 prots. kogu maailma rauatoodangust annab nimetatud trust. Waatamata tugewale ja pidewale majanduskriisile, mis terasetööstust raskesti tabanud, ei näita trusti tegewus erilist langust. Küll on ta aga oma diwidendimäära 17 protsendilt alla wiinud 12-le protsendile. Rootsi tselluloositrust, kellel kasutada 250.000 hobusejõudu weejõudu, ja kes omab 2 milj. ha metsa, olles suuremaks tselluloositootjaks ilmas. Ka tema tegewus möödunud aastal on olnud küllalt rahuldaw, olles kindlustatud weel raskemate maailmaturu wapustuste wastu kui praegused. Ericsoni telefoni kompanii, mis täiesti on Kreugeri wõimu all, on maailma tähtsamaid telefonitööstusi ja üks esimeste seas Euroopas. Peale Rootsi on tal tehased üheksas maas, nagu Poolas, Itaalias ja isegi Argentiinas ning Mehikos. Peale tööstusettewõtete on Kreugeri trusti käes weel terwe rida pankasid, kindlustusseltse ja muid ettewõtteid.

„Postimeest" loeb igaüks kes tahab teadlikult osa wõtta Eesti politilisest, kultuurilisest, majanduslikust, sotsiaalsest elust!

Ärge unustage saatmast U. E. N. U. loteriipileti kuponge. Esimene eelloosimine 22. aprillil s. a. kell 5 p. l.

Põgenemine Kremlist.

Sven Adeloni romaan.

Tõlkinud M. P. 3

„Tõtt öelda, ja," wastasin. „Ma ei tea, kas ta asjale waatab samalt seisukohalt nagu teie. Mõnikord ei ole inimesele kaugeltki tehtud head, kui ta minewik soojendatakse uuesti üles."

Sorin noogutas.

„Mõistan teie käsitust täiesti," ütles ta, „ja sellepärast õieti peaksin teile juba alul kõik jutustama. Kuulake siis. Ja kui teate, mis mul teile öelda, siis wõite ju otsustada ise, kas toimite õieti, wastates minu küsimusele. Wõibolla te möönate, et mehel, kes on läbiteinud nõnda palju nagu mina, on täielik õigus kord teada saada tõtt, ja ma tunnen üsna selgesti, et seisan nüüd wahest mõistatuse lahenduse ees, mille kallal aastaid olen juurelnud asjata. Kas tahate kuulata mind?"

„Olen wäg huwitatud," wastasin tõelise osawõtuga, sest nii erakorralised olud kui mees ise täitsid mu suure ootusega. „Kuid pidage meeles, et ma teid jutustama ei sunni."

Sorin naeratas:

„Paraku seda teete, ometi tahaksin teie wastu olla meelsasti awameelne."

— — — — — — — — — — — — — — — —

Järgnewas olen kokkuwõttes tähendanud üles, mis mulle Sorin jutustas.

Kes on näinud filmi „Unelm purpurist ja lumest", see märkab, et Sorini jutustise algus filmitegewuse esimese osaga täiesti ühtib. Kuid see ühtiwus maksab waid Sorini ärasõiduni ta mõisast päewal, mil ta tahab jumalaga jätta oma ema. Alates sellest filmpilgust, eralduwad filmi tegewus ja härra Sorini elamused täielikult, kuna Kurt Meißner filmi wiimase osa on loonud juure ega ole see enam kuidagi kooskõlas sündmustega härra Sorini elus.

Kuni härra Sorin jutustas, wahetasime mitu korda peatuspaika. Õhtu eel me läksime söögisaali ja jätkasime oma kooswiibimist minu toas mõninga pudeli hea reinweini juures.

Sorin elas ühes teises wõõrastemajas, ja ta jutustise lõppu ma kuulasin enne kella kolme öösel, saates teda koju läbi lumiwalge, kuupaistese öö.

Meie ei jätnud teineteist jumalaga, kuid kui järgmisel hommikul tahtsin teda üles otsida ta wõõrastemajas, oli ta reisinud ära.

Mis härra Sorin jutustas. Punases Moskwas.

Järgnewas ma jutustan, mis härra Sorin mulle kõneles tollel õhtul Freudenstadtis, samal kujul, nagu selle hiljem panin lühidalt kirja.

Mul oli mulje, et mälestised jutustajat wallutasid tagasitõrjumatu wõimuga, ja et ta aegajalt kõneles waid iseendaga ja minu juuresolekut näis hoopis unustanud.

Ja ometi, ta wastas meelsasti kõigile minu küsimustele, nagu ta tahaks rõhutada, et pean teada saama põhjalikku tõtt, kui ta ju kord on hakanud mulle end awaldama.

Enne kui ta hakkas jutustama, istus ta silmapilgu mõtlikult ja waikselt, siis aga ta kõneles kärmesti ja nagu sisesunni aetuna:

Lubage mul alustada ühe sügiskuu pärastlõunaga aastal 1918. See oli Moskwas. Logisesin woorimehewankris jaamast koju.

Päew oli sügiselt külm. Päike puistas laiu kiirtewihke kuldsetele kirikukuplitele. Mul oli ebamäärane tunne, et õhus peab olema midagi halba, wabanemise kerge, jäine õhk. Igatahes näis mulle linna nii hästi tuntud igapäewaliikumises kaasa helisewat omapärane, ohutiine toon. Kuid wõibolla oli tingitud waid minu mitmepäewasest wiibimisest maal, et märkasin alles esmakordselt, kuipalju õieti selle suure linna tuiksoon oli muutunud nõrgemaks ja ebakorrapärasemaks.

Muide oli minu ees hargnew tänawapilt rahulik ja muutumatu. Sellel ajal liikusid wäljas peamiselt naised, kes seisid sabas pagaripoodide ees wõi oma wäikeste ostude teed ruttasid kodu poole. Sõitsin mööda lambanahkseis kasukais talunaistest, teenijatüdrukuist rättidega ja sallidega, ja paremaist seltskonnadaamidest, kelle kulunud nahkmantlid ja wiletsad, ärakantud peakatted kõnelesid selget keelt. Wiletsus oli naisi tabanud märgatawalt rohkem meestest.

Minu naine ja mina elasime ikka weel tolles uhkes majas Prestishenkal, mis minu omanduseks oli saanud minu isa päranduse osana. Isalt olin samuti pärinud oma koha kui üks juhtiwamaid suurusi Moskwa kaupmeeskonnas. Muidugi meie ei wõinud endid wõrrelda ameerika dollarite-würstidega. Kuid ka Wenemaa on suur ja meie rikkuse ümber ajajooksul tekkinud teatud muinaslugu.

Nüüd enamlased olid tõmmanud jämeda kriipsu läbi kogu omandusõiguse. Terwest suurest hoonest, mida oleks wõinud nimetada wäikeseks lossiks, olime tohtinud endile jätta waid ühe tiiwa mõningate tubadega ja endise teenijateköögi. Teenijaid meie siis enam ei pidanud. Ülejäänud osa majast oli okupeerinud sõjaministeerium ja seal sisse seadnud äriruumid. Maija oli ent toodud paar ametnikku ja punawäelast.

See kõik oli meile endastmõistagi tülikas ja alandaw. Kõige enam aga me kannatasime alatise kindlusetuse all, millises elasime. Kõigi meie sõpradega see oli täpsalt samuti. Kaks ähwardawat wõimu kummitas igapäew meie teadwuses: näg ja punane hirmuwalitsus. Enamik neid, kes kuulus meie seltskonnaklassidesse, olid laastunud ja jätkasid oma olelut wiletsalt. Mõningad neist olid Nõukogude määrustest hoolimata säilitanud oma waranduse, kuid ka meil oli tunne, nagu nad seisaksid kuristiku kaldal. Näis, et tol ajal hirmul oli alati südamesse awatud üks uks. Paljusid tegi mõte söömisest meeletuks. Päewast päewa nad nägid kaduwat oma wäikest, asendamatut toidutagawara ja nägid nad tulewiku näljahädasid juba oma waimusilmis. Teiste teadwust piinas alatasa mõte, et iga silmapilk wõidaks läbi otsida nende maja. Iga silmapilk pidi ootama tsheka sõdurite ilmumist, ja wangistamiseks ning wõibolla koguni mahalaskmiseks jätkus juba waid kahtlusest, et wõidaks ära peita wäärtasju.

Mina olin üks wäheseist kaugenägelik ja julge küllalt, õigel ajal kindlustada üht osa oma liikuwast warandusest. Olin toimetanud wäärtpabereid kõrwale ja pannud raha wälismaa pankadesse juba ammu enne seda, kui Nõukogude küüned hakkasid kodanlist mammonat kokku kraapima endale. Neil põhjuseil meil seega ei tarwitsenud karta puudust. Wõisime kiiresti tõuswate hindadega pidada sammu ja osta, mis wajasime. Ka ei sundinud meid majanduslik kitsikus wallandama teenijaid, waid pigemini see oli tolle loomulik tagajärg, et meilt ära wõeti meie maja.

Peale selle teenijad oleksid tähelepanu juhtinud asjadele, et olime osa oma rahadest päästnud. Ja ometi meile oli tähtis üsna wastupidine, — pidime teeskelema, nagu oleksime kaotanud kõik.

Kokku wõttes wõin öelda, et ma punase walitsuse esimesest aastast üle pääsesin üsna hästi. Nüüd aga olin juba kauemat aega arutanud küsimust, kuidas oma warandust alal hoida ka tulewikus. Juba kaks kuud olin seisnud selle keerulise küsimuse ees. —

Nii oli asjade seisund päewal, kui sõitsin jaamast koju. Tulin mõnepäewaselt külaskäigult ema juure, kes elas meie mõisas, umbes tunnisõit Moskwast lõuna poole. Kiirrongid ei peatu selles wäikeses jaamas, mille mu isa omalajal lasi ehitada omaenda rahadega ja mis sellepärast weel mu wiimase külastuse puhul kandis nime Sorinskoje. Täpsalt nagu meie linnaelamu, oli Nõukogude poolt wõõrandatud meie mõisa. Mu emale oli jäetud waid paar tuba.

Wõimalik, et need rahulikud sügispäewad ema juures maal ja üksindased jalutuskäigud metsas teritasid mu tähelepanu ja tugewndasid mu teojõudu. Igatahes tundsin kohe pärast saabumist linna, et ei suuda enam kauemini elada elu nagu minewikus. Jaam ei olnud weel kuigi kaugel mu seljataga, kui mul juba walmis otsus: teen jalamaid tarwilikud ettewalmistused ja lahkun Wenemaalt niipea kui wõimalik.

See otsus oli wiimaseil kuil tulnud sageli mu meele, kuid mitmesuguseil põhjuseil olin pidanud temast loobuma.

Kõigepealt ei olnud lihtne asi pääseda maalt wälja. Katset wõidaks kergesti käsitada kui põgenemist ja leiaks see siis lõpu enamlistes wanglates.

Peale selle ma ei olnud weel täiesti loobunud mõningaist lootusist ärilistes küsimustes, ja juba selle tõttu ma pidin jääma. Muidugi, Nõukogud olid mult wõtnud minu wabrikud, kuid siiski ma ei tahtnud neid lasta silmist. Nagu seda tehti minu ringides üldse, nägin ka mina wene walitsuses midagi mööduwat. Kõik me elasime lootuses, et punawägi wariseb kokku ja Koltshak, Denikin wõi mõni teine walgeist kindraliteѕt marsib Moskwasse.

Ent sellel pärastlõunal ma nägin seisundit üsna teiste silmadega. Wõibolla olin oodanud liiga kaua walgete kindralite saabumist ja sellega kaotanud usu nende wõitu, wõibolla haistsin puht tunnetel ohtu, mis sundis mind põgenema.

(Järgneb.)

Arkawas Tartu sadamas.

„Unistuspaadid" kuldraunakesel. — Kewadised weed, turuporid, remonteeritud ja remonteerimata laewad jne.

See on juba nii, et kõik kewadweed südalinnast woolawad Emajõkke. Pole ka takistusi, eriti Aida ja selle naabertänawate ümbruses, kus lahtised suurkraawid neelawad ojadena wett. Oled alaliselt hirmul, et mängurattal mängiw laps ei kuku mänguhoos kraawi. Mõne sekundi kestel oleks ta laial luhal, sest weewool tänawakraawides on kiirem kui jões. Suurem hädaoht wast waritseb weel inimese terwist, sest kraawi wesi pole mitte just „puhas" ja tikub aurudena kewadpäikese mõjul kõditama nina. Ainuke koht, kus weed woolama ei pääse, on turg: hommikuti on kiwikumerused jäätanud, kuna päewal hakkab tekkima pori ning turupäewa lõpul on puhas pori segatud kõiksugu saasta ja wankritelt loobitud jätistega. Tuletab selles osas meelde wast idamaa turge. Kõige selle tagajärjel ei pääsegi wesi turuplatsi kiwide wahelt kusagile, ning tekib wäike mülgas Emajõe lõunaserwal, mõni süld siinpool jõe kaitsewalli. Ime siis, kui wiimasel laadapäewal walged wenesaapad olid hinnas ja nende peaostjaskonda kuulusid perenaised linna südamajadest.

•

Sadamas keeb elu nagu sepikojas. Lisame sepikojale juurde weel puutöökoja, siis saame õige pildi. Laewadel ja mootoritel on nagu midagi ees, nii midagi reiside taolist. Muidugi Peipsi poole, sest Wõrtsjärwe poole sõitew mootor on juba omad sõidud teinud. Suuremad laewakolaskid armastawad ikka peipsipoolist jõge ja sellep' nad peawad oma sisemuses ja wälimuses olema wastuwõetawad eriti Wõõpsu meeste raudnaeltega tallutatud saabastele. Puha õliwärwiga wärwitud, sest see wärw on ainukene, kust maha saab pesta tõkati lõhna, ilma et pruugiks ette wõtta uut wärwimist.

•

„Lainel" kaabitakse wana wärwikord, suurem töö näib festiwat sisemuses, sest laewalagi on täidetud niisuguste kiwidega, mis ei põle ega pudene. Sisemusest kostawad haamrilöögid ja pealmise kihi wastu on põrganud mõni pintslitäis wärwi. Küllap lööb neil päewil juba auru sisse.

„Kungla" lael seisab trobikond puuseppi. Läinud aasta haawad kuuluwad paranduse, kuid aknaluugid on weel laudade all, sest seda uudishimulikku rahwast on sadama ümbruses küllalt, kes healmeelel weeretawad kiwi wõõrasse aknasse.

„Torm" on saanud uue musta kuue. Wälimuselt päris torm kohe. Ainuke laew sadamas, mille korstnast ka suitsu tuleb. Arwad, nagu läheks laew filmapilkselt sadamast minema. Kuid sealsamas märkad töömehi, kes koperdawad. On selge, et proowima peab, kuidas korsten ka suitsu peab.

„Eha", see wäike paadike nende suurte wahel on nii mahajäetud ja üksik. Keegi on käinud ta katusel ja üle wõõbanud korstna, kuid nüüd ei askelda üksi töömees tema juures.

„Harry" — sealsamas kõrwal. Arwad, et sõjalaew. Sepad on asetanud ta laele omad lööksad ja kiwisõe hunnik tõendab, et seppadel seal weel küllalt askeldust ees.

„Sulew" — nagu kontrastiks asetatud „Harry" kõrwale, ei ole tänawu wärwipintslit näinud. Ikka seesama läinud-aastane moewärw — päewakarwa luitunud.

Suur kolakk „Wanemuine" — tegi sügisel kõige hiljem sõite ja kannatas tormides ning jääs. Kuna laewal suwel jälle tuleb „aplaagris" olla, on aega sügise wastu küllalt walmistada.

Aga mootorpaat „Helju" — seesama, mis aastaid seisis kaldaletõmmatuna kasutamatult, on korraga saanud päewakangelaseks: ei ole ühtegi kohta, kus maaler poleks pintsliga mööda käinud. Kiirem sõidupaat terwes Emajõe laewastikus. Kui algab ühenduse pidamist, siis teised paadid hoidku alt. Suwitajatele siit lähematešt peatuskohtadest oleks see paadike kui maasikmari. Muidu lokuta terwelt tund, kui tahad jõuda mõne kilomeetri edasi.

•

Sõjasadam. Ikka näha, et sõjamehed on sõjamehed. Ei siin pole nohisemist ega koputamist ühtegi. Muudkui elektripuurid tööl ja auk lendab augu kõrwale tollipaisusesse raudplaati. Pinslimees ei könni laewalael ega otsi mõnda äärakulunud kohakest, waid hakkab laewaninast peale ja enne ei peatu kui pärani wäljas. Ega muidu siis päikese käes need laewad särat. „Ahti" ühe paari wähema wellega on tõmmatud sootu pertwele. Kauaelt paistab, nagu oleks ehitatud sinna kohta uusi elamuid. Küllap seal Emajõe luhal tal waadatakse läbi kõik kopsud ja maksad ning pannakse mõnigi raudplaaster kesk põhja, et Wärska sõidul ei tuleks ette takistusi ja laewal aur jälle aasta läbi wõiks sees seista.

•

Lotjadekarawaan, mis jõudis sügisel enne jää tekkimist weel sadamasse, on end jälle reisiwalmis kohendamas: naine pumpab lodjast wett wälja, mees istub lodjasuul ja imeb paberosikoni. Ehk jälle, naine tahub kirwega uusi küljelaudu, mees sülitab jõkke. Kohe näha, et Petserimaa kombed. „Saaks aru, kui Petserimaa naised nõuawad õhesõigusluft, kuid paraku pole sealpool neid „õigusklasi" niiwõrra kuuldagi", sõnab pealtwaataja Tartu mees. Kuid sealsamas seisab teine lodi, kus näha teistsorti rahwast: mees on teinud tööd hommikust aowalgest alates kuni eineajani, naine on toonud pudeliga kohwi mehele lotja ja nii ta nüüd seal kinnitab oma keha, ning mängib kaasatoodud mudilasega. Naine kükitab kõrwal ja loeb mingit raamatut.

•

Kui niiwiisi oled teinud oma ringreisi sadamas ja oled mõnulemas algawast hooajast, siis kindlasti tunned end kutsutud ja seatud olewat kõnelema ka sadama kaldast ja kaldaäärsest maaribast. Kui suure kiiduawaldusega wõtaks ise ja tuhanded teisedki wastu asfalteeritud sadamatee hiki Emajõe kaldaid. Mõtled — kui ilus oleks kõndida, pakike käe otsas, laewa poole, ilma et pruugiks komistada munakiwidel. Kuid põlewkiwi pigi on meist wist wäga kaugel.

Soome-Eesti sõprus – rahutants Põhjas.

Eesti päew kujunes Soomes suurejooneliseks sõpruse ja ühistunde awalduseks.

Helsingist, 13. aprillil. Soome riigikaitse päewa pühitsemine Eesti päewana läks kõigiti korda ja meeleoluliselt. Nii pealinnas, kui maal olid hooned libuehtes. Päewa peasündmuseks oli aktus Rahwusteatri rohkelt Eesti ja Soome lippudega ehitud saalis. Eesti külalisi terwitas wabadussõjalaste liidu poolt Saario. Pärast Sibeliuse „Finlandia" ettekandmist ütles sooje terwitusi Eestile kol. Paljärwi, lõpetades ettepanekuga hüüda kolmekordne elagu Eestile.

Kolonel Maide ütles Eesti terwitusi. Kõneleja märkis ära Eesti-Soome ühiseid kaotusi ja wõite, lõpetades kolmekorde elagu-hüüdega Soomele, millega ühineśid kõik saalis olewad eestlased. Peakõne pidas aktusel magister Räkkönen, kes ütles, et kaks korda on Eesti päästnud Soomest abi. Wabadussõja ajal tuli abi õigel ajal. Kõneleja rõhutes, et Soome ei wõi ilma Eestita olla julge oma iseseiswusele. Soome koos Eestiga kindlustawad rahu ja julge oleku Põhjas. Sellepärast peaks Eesti-Soome sõprusest olema hoolitsetud ka Soome reaalpoliitikalne rahwas.

Eesti külaliste auks oli õhtul kell 16 wastuwõtt presidendi juures ja kell 20 sidrüüsk „Kämpi" hotellis. Soome haridusminister Kukkonen ja kindralstaabi ülem kindral Siilwo tänasid Iseseiswuslaste Liitu Eesti päewa korraldamise eest ja palusid eesti külalisi wiia edasi terwitusi Eestile. „Eesti päewa" puhul asutati Kotkasse Eesti-Soome ühing.

Pommitangelane Poljänski kohtu ees.

Warssawi ringkonna kohtus kestab kõnuline protsess Nõukogude-Wene alama Poljänski wastu, kes möödunud aastal nõukogude Wene Warssawi saatkonna korstnasse pant põrgumasina. Kaebealune, kes oli endine Austria ohwitser, siis kommunistiks hakanud ja nüüd „weendunud" enamluse wastaseks on, seletab, et ta on pommiatentaadi korda tahtnud saata hirmutuseks. Ka asjatundjad seletasid, et põrgumasin oleks wõimas olnud ainult ahju ära lõhkuma.

Nagu pildilgi näha, jäitis kaebealune enese kaitsmise ainukšsi kaitsjate hooleks. Kaebealune põgenes pärast teo ebaõnnestumist Jugoslaawiasse, kust ta hiljem Poola wõimudele wälja anti. Kohtuotsust on oodata iga päew.

Wiinaaurus tahekordseks mõrtsukaks.

Taluperemees tappis asuniku ja töölise.

Pühapäewa õhtul peeti Harjumaal, Kõnnu wallas Suuru asunduses, asunik Adamsoni juures joomingut. Kui jooming lõppes, tekkis meeste wahel werine kaklus, mille juures ligidal asuwa „Leppoja" talu peremees A. Janson haawas pussiga Adamsoni ja wiimase juures elutsewa metsatöölise A. Tinabergi sedawõrd raskelt, et mõlemad surid. Politseiwõimude poolt areteeriti mõrtsukas ja toimetati Tallinna kriminaalpolitseisse.

Jooma oli hakatud Adamsoni pool juba laupäewa õhtul. Jooming kestis läbi laupäewase öö ja alles pühapäewa õhtul lõppes otsa wiin. Adamson hakkas meestele märku andma, et neil aeg oleks koju minna. Külalised ei wõtnud seda teatawaks. Wiimaks hakkas peremees ja tema pool elaw metsatööline A. T. wäewõimuga külalisi toast wälja ajama. Pikapeale saadigi mehed toast wälja. Külalised wihastasid ning hakkasid aknaid puruks peksma. Adamson ühes Tinabergiga läks märatsejaid wälja rahustama. Ues tekkis uuesti kaklus, kus juures eriti ägedaks sai A. Janson. Mees haaras puski ja löi Adamsonile mitu haawa. Haawad oldi sedawõrd rasked, et A. warsti suri. Peremehele ruttas appi Tinaberg, kuid sai pussiga samuti surmawalt haawata. Wähemaid haawu said ka teised juuresolijad, kes katsusid Jansoni takistada.

Pärast werist kaklust läks Janson koju, kus teda Raasiku jaoskonna politsei konstaabel areteeris.

Olukord tekstiiltööstuses paraneb.

Uusi tööliste wallandamisi ei tule.

Möödunud kuudel olid meie riidewabrikud sunnitud ette wõtma osalisi tööliste wallandamisi, mis oli tingitud töö wähesusest. Nagu meie kuuleme, on olukord tekstiiltööstuses sedawõrd paranenud, et arwatakse, et enam tööliste wallandamisi ette ei tule, küll aga wõib tarwidus tulla tööliste arwu suurendamiseks. See on tingitud sellest, et wabrikute krediidiolud on muutunud paremaks ja samuti ka hinnad wälisturul on saanud kättesaadawaks. Seni on tulnud ette wallandamisi ainult Narwa wabrikute kalewiosakonnas, kuna puuwilla-osakonnas tööliste arwu isegi suurendatud on.

Rõõmustawa nähtena märgitakse ära, et meie kodumaa turul on tekkinud suur lugupidamine ja nõudmine Narwa wabrikute walmistatud niitide wastu, nii et selle tarwitamine on rõõmustawal wiisil suureks muutunud. Warem eelistati wälismaalt sissewecetawaid niite.

Eesti-Poola ühing pidas aastakoosolekut.

Rida Poola filmapaistwamaid tegelasi ühingu auliikmeteks.

Möödunud laupäewa õhtul peeti riigikogu esimehe K. Einbundi korteris Eesti-Poola Ühingu korralist peakoosolekut. Osawõtjaid oli 60 isikut. Koosolekut juhatas teedeministri abi hra Jürgenson ja protokollis ltn. Kersten. Koosolek kinnitas möödunud aasta aruande ning järgmise aasta eelarwe ja tegewuskawa. Juhatusse waliti K. Einbund, kindr. Lossmann, prof. Kink, riigikogu asjadewalitseja Madisson, pr. Törwand-Tellmann, prl. Lindemann, hra Hamann. Rewisjonikomisjoni waliti dir. Mauritz, kohtunik Kasse ja rkl. Westholm. Peale selle walis ühing omale rea auliikmeid silmapaistwate teenete eest Eesti tutwustamisel Poolas ning eesti ja poola rahwaste lähendamise alal: K. Libicki, prof. Szymanski, E. Harwat, T. Holowko, Kaden-Bandrowski, kindr. Laidoner ja Otto Strandmann.

Perekonnaseisu ametnik wõetakse wastutusele.

Kohtu- ja siseminister tegi Tartu-Wõru rahukogu prokuratuurile korralduse Petserimaal Satserina ap.õig. koguduse waimulikku Dimitri Dubkowski wastutusele wõtmiseks korratu kohustetäitmise pärast perekonnaseisu ametnikuna. Satserina koguduse waimulik Dubkowski, olles ühtlasi ka perekonnaseisu ametnikuks, pole ministeeriumile saatnud seaduses ettenähtud ärakirju perekonnaseisu muudatustest alates juba 1928. a., kuna seaduse järele perekonnaseisu ametnik kohustatud on iga aasta lõpul ärakirjad aasta jooksul tehtud sissekannetest saatma ministeeriumile. Dubkowskil on tagasi saatmata ministeeriumile ka temale parandamiseks tagasisaadetud 1927. a. aruanne.

Terwituskombeid lihtsustama

Möödunud talwel registreeriti Tallinnas Terwituskommete Lihtsustamise Liit. Liit ei ole seni awalikult tegewusse astunud. Nüüd aga on Tallinna neljapäewaks kokku kutsutud liidu esimene peakoosolek Toompea platsil nr. 12, millest wõiwad osa wõtta kõik kodanikud. Koosolekul walitakse liidu juhatus ja wõetakse liikmeid wastu ning määratakse ära ka liidu tegewuskawa.

Eraadwokaatide maksu tõstetakse.

Praegune maks naeruwäärselt madal.

Sise- ja kohtuministeeriumi kodifikatsiooni osakonnas on wäljatöötamisel seaduseelnõu, millega kawatsetakse eraadwokaatidelt kohtu heaks wõetawat maksu tõsta.

Makswa seaduse põhjal wõetakse praegu wann. adwokaatide abidelt ja eraadwokaatidelt, kellel ei ole juriidilist haridust, erilist maksu kohtu heaks, mille juures nemad töötawad.

Wene ajal makstid eraadwokaadid kohtumaksu esinemisõiguse eest rahutohtuniku juures 40 rubla aastas ja rahukogu juures 75 rubla aastas. Wastawa ümberarwestuse põhjal teeb see wälja praegu 45 senti ja 75 senti. See maks on naeruwäärt madal ja ei tasu raha wastuwõtmise ega kwiitungi wäljakirjutamise kulusid. Seepärast on kohturingkondades awaldatud soowi, et eraadwokaatidelt wõetawat maksu tõstetaks selle määrani, et sellest oleks reaalset tulu maksusaajal. Kui kõrge maks määratakse, ei ole praegu weel kindel.

Praegu töötab kohtute juures suur hulk wastawa eriharidusega eraadwokaate, kes juba Wene ajal selle elukutse alal tegutsesid. Kõik need ei maksa kohtule mingisugust maksu. Wannutatud adwokaadid on kohtumaksust wabad ja maksawad selle asemel wannutatud adwokaatide nõukogule teatud tasu.

Haiget kohtunikku wõib wallandada.

Kohtu- ja siseministeerium on asunud wastawa seaduseelnõu wäljatöötamisele, millega on wõimalik teenistusest wabastada parandamatult haigeid, wanadusnõrkuse wõi muul põhjusel jäädawalt töövõimetuks jäänud kohtunikke. Wabastamine sünnib kohtu- ja siseministeeriumi wõi riigikohtu korralduse peale selle jälle haigeks.

Koolistreik Saksamaal.

Protestiks tagurlise ministri wastu.

Braunschweigist, 12. aprillil. Protestiks rahwussotsialistliku ministri Franzeni reaktsioonilise koolipolitika wastu, kelle korralduse peale hiljuti jälle 26 kooliõpetajat wallandati, õhutasid lastewanemad kahepäewast protestistreiki. Streik algas juba reedel, mil Braunschweigis, Wolfenbüttelis ja Schöningenis paljud kooliõpilased õppetööle ilmumata jäid. Laupäewal kestis streik edasi ja 3000 õpilasest ilmus kooli ainult 120.

Haridusminister Franzen tegi politseiwõimudele korralduse koolistreigist osawõtjate wastu kõik abinõud tarwitusele wõtta. Streigi ajaks oli kooli ette pandud ka streigiposte. Üks sarnastest areteeriti. Kangekaelne minister keeldub lastewanematega läbirääkimisi pidamast.

Lennuõnnetus Wiiburis.

Kaks lendurit hukus.

Helsingist, 13. aprillil. Soome lennuwäge tabas uus raske lennuõnnetus. Lendur kapten Hälström ja lennumeister Till olid kl. 12 paiku Wiiburi ecslinna Sowwali kohal, ringlennul, kui äkki lennukil sündis midagi rike. Lennuk kaotas tasakaalu ja hakkas allapoole langema. 20 m kõrgusel maapinnast läks lenduritel korda lennukit uuesti tasakaalu wiia, kuid oli wõimatu õnnelikult maanduda. Lennuk põrkas wastu puud ja läks puruks. Mõlemad lendurid said surma.

Raabermaa palawikus.

Portugaalia püüab mässajaid näljaga taltsutada.

Lissabonist, 13. aprillil. Seisukord Portugaalia mässajatel saartel on ikka weel tume. Nähtawasti on walitsus otsustanud mässajaid alla andma sundida näljaga. Mässajate wõimuses olewad saared tahetakse täielikult blokeerida, nii et neile enam wäljastpoolt toiduaineid ei saa sisse tuua.

Nagu „Reuteri" agentuurile Lissabonist teatatakse, on seisukord Portugaalias õige pinew. Mitmed sõjawäe rügemendid on keeldunud walitsuse käsku täitmast. Selleśt hoolimata peab walitsus ennast siiski seisukorra peremeheks.

Geiser Helweetsia Alpides.

Engadini supelasutuses Helweetsia Alpides tuli sügawpuurimistel ilmsiks kogu Euroopa Alpide haruldasem loodusnähtus — külm geiser. Iga 15 minuti järele purskab puuraugust wälja 10 meetri kõrgune weejuga. Loodusnähtuse põhjuseks on see, et maa-aluseśe tühimikku koguneb ajajooksul teatud põhjustel sõehaput gaasi. Iga weerandtunni järele täitub ruum, mille järele rõhk teatud hulga wett õhku paiskab.

Lahkhelid Leedu walitsewas erakonnas.

Uus siseminister määrati keskkomitee teadmata.

Kaunasest, 13. apr. Kolonel Rusteika nimetamine siseministriks tekitab lahkheliśid tautininkide partei keskkomitee ja ülesikute walitsuse liikmete wahel. Räägitakse isegi wastoludest, mis wõiks esile kutsuda walitsuse kriisi. Et Rusteika nimetamine sündis keskkomitee nõusolekuta, siis ignoreeritakse uut ministrit keskkomitee poolt päris ametlikult. Ka walitsuse poolametlik häälekandja „Lietuwos Aidas" teatab uue ministri nimetamist ainult kohalikkude teadete all. Pinewat seisukorda iseloomustab ka põllumeeste organisatsiooni ümberkujundamine politiliseks parteiks. Rusteika järeltulijana kriminaalpolitsei ülema kohale nimetatakse kindralstaabi kolonel Kirilist. Seda peetakse walitsewa ringkonna esimeseks sammuks siseriigi wastasrinna waastu.

Otsusid Läti kirikupäewalt.

Mahra kiriku asjus saawutati esialgne kokkulepe. 1932. a. walitakse peapiiskop ja kuni 4 piiskoppi.

Riiast, 13. aprillil. Enne kirikupäewa töö lõppu jõuti kokkuleppele mitme tüli all olewa küsimuse asjus. Laineid löönud Mahra kiriku küsimuses saawutati esialgne kokkulepe nimetatud kiriku koguduste wahel. Peetakse tõsiasjaks, et hirm rahwahääletuse eest sundis sakslasi järeleandmisele. Kiriku kasutamisõiguste suhtes saawutati kokkulepe: sakslastele jääb 5/12 osa, Meera kogudusele 3/12 ja garnisoni kogudusele 4/12 osa. Kuigi sakslaste ametlik esitaja puudus, arwestatakse siiski seda, et nad säärase jaotuse õigeks tunnistawad.

Peale selle wõeti wastu otsus, et Mahra kirik on piiskopi kirik ja piiskopil on kiriku kasutamises piiramata õigused.

Peapiiskopi walimise küsimus, mis juba waremalt kõne all olnud, sünnitas teatawat elewust. Kirikupäew tegi kirikuwalitsusele üleandeks wälja töötada peapiiskopi ja piiskoppide tegewuse põhiseadus ja aastu pärast, 1932. a., kokku kutsuda kirikupäew peapiiskopi ja piiskoppide walimiseks. Wiimaseid walitakse Läti kirikutele kuni 4. Tulewal aastal pühitseb Läti kirikuwalitsus ja piiskop K. Irbe 10 a. tegewusjuubelit. Sel puhul kawatsetakse ka piiskoppi peapiiskopiks walida.

„Wanad" lihawõtte pühad Moskwas.

Kirikud tungil täis. Kellad ei helise.

Berliinist, 12. apr. Moskwast teatatakse, et pühapäewal algasid seal lihawõtte pühad Wene kalendri järele. Hoolimata jumalawastaste kihutustööst olid kõik kirikud, mis weel sulgemata, tungil palwetajaid täis. Kommunistid ei ole weel suutnud wanu lihawõtte pühade kombeid rahwa seast kaotada. Ainult kirikukellade helinat ei ole pühade ajal kuulda, sest kellade helistamine on juba 1929. a. saadik keelatud.

Wenelaste rauatellimine Poolas.

Warssawist, 13. apr. „Gazeta Handlowa" teatab, et nõuk. kaubanduslik esitus sõlmis Katowitzi mäetööstuse ja metalli ümbertöötamise wabrikute ühinguga lepingu, mille järele wabrikud warustawad Nõuk. Wenemaad 250.000 tonni waltsitud rauaga. Tellimise üldsumma tõuleb 70 milj. zlotile. Walitsus wõtab oma peale kindlustuse 40 protš. ulatuses.

„Lõuna-Rist" hukkus.

Rekordlennuki kurb lõpp.

Sydneyst, 13. aprillil. (Trj.) Kuulus lennuk „Lõuna Rist", millega Kingsford-Smith püstitas omal ajal rekordi lennul Inglismaalt Austraaliasse, häwines lennuõnnetusel. Lennukil murdus Marcoti lennuwälja kohal tiib ära. Lennuk langes keereldes maha, kaks lendurit — Leonard Palmer ja Albert James — said mõlemad surma. James kawatses juunikuul samal lennukil teha lendu Sydneyst Tokiosse. „Lõuna Ristil" oli peale Kingsford-Smithi kuulsa lennu tecneks weel lend Austraaliast Uus-Meremaale.

Soomlane-spets wangistati.

Helsingist, 12. aprillil. Nagu siin teatawaks saab, areteerisid Odessas Nõukogude Wene wõimud Soome alama insener Oskar Lilquisti, kes oli seal wabriku juhatajaks. Wangistamise põhjusi ei ole teada. Soome walitsus tegi oma saadikule Moskwas üleandeks astuda sel puhul tarwilikke samme.

„Postimehe" lugejad

on alati kõige uuematest sündmustest informeeritud.

Muna annab kaks korda rohkem kui peekon!

Linnukaswataja tulewiku wäljawaateid.

Linnukaswatuse eriteadlane W. Hiiop esines Tartus pühapäewal huwitawa ettekandega linnukaswataja tulewiku wäljawaadete ja wälisturu kohta. Wiimasel ajal on liha- ja wõihinnad palju rohkem langenud kui munahinnad. Wõihinna languse üheks põhjuseks on see, et Inglismaal on hakatud rohkem margariini tarwitama, kuna lihale on leitud aseaine aiawilja konserwide näol. Munale pole aga aseainet leitud ja nii tarwitawad inglased praegu keskmiselt 240 muna aastas inimese kohta (waremalt 120 muna). Inglismaa oma kanakaswatus on jõudnud haripunktile ja pealegi tuleb seal muna kallim, sest söödad on meie omadega wõrreldes kallimad. Inglased püüawad küll arendada oma asumaade kanakaswatust, kuid siin on takistawaks asjaoluks asumaade kauge eemalolek.

Teistest maadest on Saksamaa möödunud aastal oma kanakaswatust tõstnud 19% wõrra, kuid samal ajal on munade sissewedu Saksamaale iga aastaga kaswanud ja kui sakslaste ostujõud ei lange, siis saame edaspidigi sinna mune eksporteerida.

Mis puutub teiste maade munade produtseerimisse, siis Daanil wõrreldes 1925. aastaga on munade wäljawedu langenud. Põhjus seisab selles, et Daani wedas odawaid wene mune oma tarwituseks. Wiimaste wäljawedu on aga wäga tunduwalt langenud üksik-majapidamistelt kolhoosidele ülemineku pärast, sest kolhoosiide loomisega häwitati kõige pealt kanakarjad. Nüüd on wenelastel kawatsus suuri kanafarme asutada, kuid see wõtab weel palju aega.

Soome oma kanakaswatust ei suurenda. Rootsis oleks ju wõimalik mõndagi weel ära teha, kuid seal ei lähe see ka nii ruttu.

Meie wõistlejaks wõiksid olla Leedu ja Poola, kuid nemad produtseeriwad wäikesi mune 45—48 grammilisi. Sakslane ja inglane neid mune heameelega ei taha. Peale selle on suuremateks wõistlejateks Belgia ja Hollandi. Sõja ajal Belgia kanapidamine küll häwitati, kuid nüüd on see jälle wälja arenenud peamiselt wabrikutööliste juures. Belgia saadab 65 prots. kogu oma wäljaweost Saksamaale ja 35 prots. Inglismaale. Belgia munatoodang on wiimasel ajal tõusnud ja wastawalt sellele ka wäljawedu. Hollandis kaswatab igaüks kanu, olgu ta siis kirikuõpetaja, käsitööline wõi mõni teine alewielanik. 1925. a. wedas Hollandi wälja 80 miljonit muna aastas. Holland produtseerib pruune mune ja inglane seda just tahab. Ent meil ei maksa seda karta, sest ka meie kanamunad on Berliini turul esimeses kategoorias. Kui nüüd sakslastel on kawatsus tolle munadelt tõsta 2 sendi wõrra munalt, siis see ei wõiks meid weel kohutada, sest alles siis, kui tolli tõstetakse 4—5 senti munalt, muutub küsitawaks, kas meil maksab kanu kaswatada.

Meie kanakaswatus on arenenud kiiresti. 1921. aastal weeti wälja 1 miljon muna, 1930. aastal aga ligi 25 miljonit ja selle eest saadi 2,4 miljoni krooni wäärtuses wäliswaluutat, kuna samal aastal peekoni wäljaweost saadi ainult 1,2 miljonit krooni. Seni ei ole kanakaswatajad toetust riigilt saanud, kuid nüüd juba suhtutakse toetuse andmisesse heatahtlikumalt.

Langus munahindades wõib tulla, kuid lähema 5 aasta jooksul ei ole siiski suurt langust oodata. Praegu on meil munade kokkuwedu kallis — üle 4 sendi paarilt tarwitaja juurest Tallinna sadamasse. Liiga palju on meil ka muna kogumise punkte, arwult 300. Peaks jatkuma sajast punktist. Muna kogumisel on meil liiga palju, kuni kümme, waheluüli: korwinaine, maakaupmees, munapunkt, sorteerija, eksporteerija jne. Munahind polnud seni ka ühtlane ega kindel. Nüüd hakatakse aga seda noteerima ajalehtedes, nagu see kord maksab peekoni- ja wõihindade kohta. Peamised kanakaswatajad on meil popsid ja wäikemaa-pidajad, kuna suurmaapidajad kanade wastu üldiselt nii suurt huwi ei tunne.

Piccard algab jälle lendu kõrgematesse õhukihtidesse.

Prof. Piccard tahab uuesti teha katset, mis tal läinud sügisel ebaõnnestunud: lennata kinnises alumiiniumist gondliga õhupallil kõrgematesse õhukihtidesse. Praegu wiibib professor Augsburgis, kus ta õhupall on sõiduwalmis. Läinud nädalal kawatsetud õhkutõusmise on Piccard raskete ilmastiku olude pärast eelolewale nädalale edasi lükanud. Teatawasti tahab Piccard oma fantastilisel ettewõttel tõusta õhupallis 16.000 m. kõrgusele.

Wene-Hiina konwerents Moskwas.

Weninud Mandshuuria tüli küsimus

Moskwast, 13. aprillil. Wene-Hiina läbirääkimised algasid Moskwas uuesti. Arwatakse mitte ainult Ida-Hiina raudtee küsimust, waid ka politilisi küsimusi Nõukogude-Wene ja Hiina wahel. Nõukogude-Wene delegatsiooni juht awaldas lootust, et sellel konwerentsil wiimaks korda läheb rahulikul wiisil lahendada kõiki politilisi ja majanduslikke küsimusi, mis mõlema maa wahel on senini lahtised olnud.

Läbirääkimised kestawad arwatawasti mitu nädalat. Konwerents on warem kahel korral katkestatud.

Hendersoni lepituskatsed.

Pariisist, 13. aprillil. Londoni teadete järele on lähematel päewadel oodata Pariisi ühte Inglise wälisministeeriumi kõrgemat ametnikku, kellel on kaasas wälisasjade sekretär Hendersoni juhtnöörid. See ametnik pidawat eriti wälisminister Briandile esitama motiiwid Saksa riigikantsler Brüningi ja wälisminister Curtiuse Londoni nõupidamistele kutsumise üle. Teatawasti on neile nõupidamistele kutsutud ka Prantsuse wälisminister Briand, kuid tema sõit on küsitaw. Prantsuse ajakirjandus suhtus kutsesse õige terawalt.

Asfuani pais wigastatud.

Kairost, 13. aprillil. (Trj.) Kuulsa Asfuani weepaisu juures Niiluse jõel juhtus laupäewal ränk lõhkeainete plahwatus. Plahwatuse juures said surma kaks Inglise inseneri ja 4 teist europlast. Kolm pärismaalast sai raskesti haawata. Plahwatuse läbi paisule sünnitatud ainelist kahju hinnatakse 10.000 naelsterlingi peale.

Rahwaerakonna juubeliaktus Pärnus.

Rohke osawõtt aktusest „Endlas" ja maakonna konwerentsist.

Rahwaerakonna Pärnumaa komitee pühitses pühapäewal 12. aprillil erakonna 25. a. olewusjuubelit. Sel puhul oli korraldatud „Endlas" pidulik aktus. Aktusele oli kogunud rahwast murruna, nii et ruumid kitsaks jäid. Ka saali esimene jalutusruum oli inimesi täis kiilutud. Aktusele ilmus ka erakonna juht, wälisminister J. Tõnisson. J. Tõnissoni saaliilmumisel wõttis teda muusikaga wastu kaitseliidu orkester, kuna rahwas austas teda püstitõusmisega.

Aktuse awas Rahwaerakonna Pärnumaa esitaja riigikogu liige Hugo Kukke, walgustades kokkuwõtlikus kõnes erakonna tekkimist ja selle tööd Pärnus. Ta terwitas kõiki kokkutulnuid. Erakonna asutajaks Pärnus oli dr. J. Leesment, Jaan Karu ja õpetaja Rigol, kellest wiimane on surnud. Rahwaerakond etendas siin tähtsat osa rasketel rewolutsiooni aegadel, iseseiswuse algaastatel ja kõigil muil aegadel.

Aktusel esines erakonna juht J. Tõnisson ligi kahetunnilise kõnega, selgitades Rahwaerakonna mõtte sündi 1905. a. rewolutsiooni keerises, erakonna arenemist ja tagajärgi, mida saawutati Eesti rahwa politilisel kaswatamisel. Kõne oli hoogne ja seda kuulati põnewa huwiga. Ühes erakonna tegewuse selgitamisega andis kõneleja kujuka pildi meie kultuurpolitilisest wõitlusest wene surwe aegadel, kus kõnelejal enesel teatawasti tuli tegutseda ja pidada politilist wõitlust mitmel rindel korraga. Kõne lõppedes said kõnelejale osaks tormilised owatsioonid.

Rk. pr. M. Reisik kõneles naiste politilisest elust ja tähendas, et Rahwaerakond politilise parteina on teinud wõimalikuks ka naistel wõtta osa parlamentlikust tööst. Kõnele järgnesid muusikalised ettekanded, kuna aktuse lõpuosa oli pühendatud terwitustele nii suusõnalistele kui kirjalistele. Terwitusi toodi rohkesti.

Aktus lõppes kell ¼4 hümniga rahwa kaasalaulmisel. Hiljem järgnes Rahwaerakonna Pärnumaa konwerents. Konwerentsist osawõtjate arw oli samuti rohke. Peale kõnede toimetati maakonnakomitee walimisi.

Ingeri külades.

Prof. E. Setälä ringreis.

Pühapäewa hommikuse rongiga jõudis Narwa Soome endine wälisminister prof. Emil Setälä. Külalist olid jaamas wastu wõtmas linnawalitsuse ja seltskonna esindajad. Peale hommikusöögi Narwa linnawolikogu liikme soome aukonsuli prow. Jaan Lusti pool jätkati sõitu Narwa jõe taga asuwatesse Ingeri küladesse. Külalistega sõitsid kaasa Narwa linnapea J. Luts, Narwa Soome koguduse õpetaja K. Erwiö, Soome aukonsul J. Lust ja agr. Lohi. Reis teostati hobustel, küladesse jõuti keskpäewal, kus neid wastu wõtsid kohalikud seltskonnategelased eesotsas soome naisüliõpilase Margit Waldeniga, ja umbes 150 ingerlast rahwariietes.

Hõimupäewa aktus peeti Kalliwere küla ruumikas koolimaja saalis. Külalist terwitas lühikese kõnega algkooli juhataja Thales, mille järele esines Eesti-Ingeri segakoor ingeri-, soome- ja eestikeelsete lauludega. Ingeri seltskonnategelaste poolt anti üle kingitusena prof. Setäläle kasetohust walmistatud karjapasun.

Aktuse kõne pidas prof. Setälä, kes mainis, et temal peale pikemat aega, 45 a. tagasi, kus ta üliõpilasena selles külas rahwalaule korjas, on eriline heameel näha täna neidsamu paiku, millega seotud paremad mälestused.

Aktuse lõppedes, mis hilisõhtuni kestis, jätkus omawaheline kooswiibimine. Ingeri rahwariietes naised kandsid ette rahwatantse ja -laule.

Prof. Setälä ööbis Kalliweres. Esmaspäewal sõideti Kullaküla, kus toimus lugemistoa õnnistamine. Õhtuks jõudis prof. Setälä Narwa tagasi, kust ta edasi sõitis.

Peekonsigade hind tõusnud.

Läinud reedene peekonihindade noteering Londoni ametlikult börsil näitab suuremat tõusu — keskmiselt 10 sh. per. cwt. Selle tõttu maksawad ekspor tapamajad edaspidi ka kõrgemaid hindu peekonsigade eest. Selle wastu aga maksab riik suure peekonihindade kindlustamise fondist praeguste hindade puhul 2 krooni parema tapakaaluga (60—72 kg) 1. ja 2. sordi peekonsea pealt. Teiste kaaludega peekonsigade pealt aga on suuremaks kõigest 1 kroon. Hindade tõus on suurel määral tingitud Daani peekonsigade tapmise wähenemisest, mis wiimasel ajal kaunis tundaw on. Nii tappis Daani läinud nädalal weidi üle 100.000 peekonsea, kuna paar kuud tagasi see arw küündis kuni 150.000 nädalas. Arwatakse, et Daani tapmised niipea wiimase arwuni ei tõuse, millest wõib järeldada peekonihindade kindlat paranemist Londoni turul.

Peekonsigade nädalahinnad 12.—18. apr.

Peekonsigade tapakaal.	1 sort.	2 sort.	3 sort.
60 — 72 kg.	75.	71.	—.
55, — 59,5 kg. 72,5 — 75 kg.	71.	68.	—.
50 — 54,5 kg. 76,5 — 80 kg.	68.	66.	—.

Peekonsigade hind kilogrammilt tõusnud 12 senti. Turg kindel. Juuremaks riikl. fondist iga 1. ja 2. sordi peekonsealt tapakaaluga 60—72 kg, 2 kr., teiste kaalude pealt 1 kroon.

„Napsutajate kongress".

Salawiinamüüjad antakse politsei kätte.

Oleme harjunud kuulma küll igasugustest koosolekutest, et aga ka napsutajad peakoosolekuid peawad, seda pole seni weel kuulnud. Lugu juhtus Kaareperes. Möödunud kewadpühadel, kus paljudel „raskemad wõtmised" ees olid, tuldi siiski otsusele, et alkohol on kõige kurja juur. Otsustati ära pidada esimene ülewallaline napsutajate kongress, kuhu kutsuda osa wõtma kõik märjukese „häwitajad". Neil päewil astuski „kongress" kokku. Peale referaatide ärakuulamist kirjutati osawõtjate poolt üksmeelselt lepingule alla, mille järele iga allakirjutanu keeldub 6 kuu jooksul alkoholi tarwitamast. Selle wastu eksijad maksawad kohaliku tuletõrje heaks 10.000 senti. Leping warustati tempelmarkidega, kuna ärakirjad saadeti wastawatele asutistele. Ühtlasi otsustas „kongress" kõik salawiinamüügi kohad politseile üles anda.

Jordan elektrit tegema.

Praegu käiwad Jeruusalemma lähedal suure Jordani jõujaama ehitustööd ja hakkawad warsti lõpule jõudma. Nimelt peab ehitataw jõujaam kogu Palestiinat elektri energiaga warustama, kasutades ära selleks Jordani weelangust.

Joonealune.

Proua presidendi taskuraha.

Ühisriikide presidendi palk on liiga wäike. 75.000 dollariga ei saa teha suuri sheste. Weel kurwem on proua presidendi seisukord. Tal on loendamata esinduskohustusi ega saa ta nendeks pennigi.

Üks ameerika multimiljonär pärandas testamendiga kogu oma waranduse fondiks millest „Ühisriikide presidendi prouad saaksid wähekese taskuraha". Surnu omaksed ei jaga aga tema arwamist ja andsid asja kohtusse, paludes pärandajat tunnistada nõdrmõistuslikuks.

Kogu Ameerikas tuntakse asjale ehtsa jänkipatriotismiga kaasa. Kui kohus testamendi maksmaks tunnistab, on proua Hoover esimene presidendikaasa, kes fondist „taskuraha" saab. Ja see „taskuraha" on märgatawalt suurem kui presidendi palk.

Mees, kes palkas endale mõrtsuka.

Märtsi lõpul leiti Budapesti jaamas peast raskesti haawata saanud linna tuntud weinikaupleja, kes tunnistas, et ta oma mõrtsukat tunneb, teda aga siiski üles ei annud. Mees suri haigemajas. Hiljem selgus, et ta oli majanduslikult täiesti põhja läinud ja wiimasel ajal terwes reas kindlustusseltsides sõlminud suuri kindlustusi. Neil päewil tabas Wiini politsei ka mõrtsuka, noore maalrisselli, kes ülekuulamisel kinnitas, et tapetu teda ennast maha laskma palganud. Oma töö eest pidi mõrtsukas saama 5000 dollarit. Selle summa peale andis weinikaupleja oma tapjale ühe Wiini kindlustusseltsi kwiitungi ja peale selle oma kulduuri. Kui roimar Wiini põgenes, osutus seal, et antud kindlustusseltsi aadress oli wale.

Teised kindlustusseltsid on roimast teada saades keeldunud kindlustussummasid wälja maksmast.

Pilwed haiguse lewitajatena.

Medical Counli uurimused Philadelphias tõendawad, et pilwed haiguse lewitajatena etendawad tähtsat osa. Õhukihtides liikuw tolm edustab ühes niiskuse ja soojusega haigusepisikate arenemist ja edasiliikumist. Teadlased on wälja arwutanud, et aastast aastasse loendamata tonne niisugust tolmu maapinnale langeb ja sellejuures pisikaid maha külwab. Saksa uurija Weber on näiteks sadawas lumes leidnud müriaade kollaseid pisikaid, millistest hiljem selgus, et nad on ühe wäga lewiwa haiguse edasikandjad. Sama nähet wõidi tähele panna ka juba 1846. a. Prantsusmaal, kui mitme päewa jooksul sadas rasket, wärwilt tähelepanuäratawalt kollast wärwi lund. Ameerika õpetlased on nüüd kindlaks teinud, et maapinnalt ülestõusnud pisikad õhus edasi arenewad ja pilwedest edasi kantakse. Sellega on seletataw tõsiasi, et mõnel kohal järsku ilmuwad uued, seal seni täiesti tundmata, mujal aga juba warem tuntud haigused. Epideemiate edasikandumine sellel teel on suurem kui seda seni usti. Arwatakse, et ka wiimaseil aastail nii lewinenud gripilaine liiub õhuteed.

Kirjandus.

N. H. Lindberg. Rootsi keele õpperaamat.

Vastavalt Eesti-Rootsi lähenemisele ja suhete tihenemisele on eriti viimasel ajal suureks paisunud tarve sobiva rootsi keele õpperaamatu järele. Tarvidust rootsi keele äraõppimiseks ei tundu ainult võrdlemisi kitsapiirilistes teadlaste ringkondades. Muidugi on rootsi keele oskus esmajoones vältimatu ajaloolasele, etnograafile, arheoloogile jt. Kuid ka aasta-aastalt kasvav Rootsit külastav eestlaste hulk vajab õppevahendit, mis teda vähemalt üldjoonteski orienteeriks selle keele oskuses, olgu siis külastajad turistid või ärimehed.

Rootsi keele õppevahendite suhtes olime seni väga kurvas seisukorras. Parema puudusel tarvitasime kas ärilise eesmärgiga välja antud halbu saksakeelseid parlööre, või jälle asja ülikeeruliseks tegevaid iseõppijaid à la Toussaint-Langenscheidt. Enamail juhusil viskasime aga varsti mõlemad kõrvale ja võtsime kätte ükskõik mis rootsikeelse raamatu ühes sõnastikuga. Niiviisi seinast peaga läbi joostes omandasime küll keele, kuid võrratult suure energiakaotusega.

Tartu ülikooli lektor N. H. Lindbergi rootsikeelse õpperaamatu kirjutamisel oli autori soovikś vastu tulla tarvidusele omal erialal ja anda käsiraamatut esialgu algajaile rootsi keele õppijaile ülikooli juures. Autor ei nimeta raamatu tagasihoidlikus eessõnas, et teda oleks juhtinud muuhulgas püüe õppevahendiga kasulik olla ka iseõppijatele. Olgu kuidas on, lektor Lindbergi eeskujulik raamat ise rahuldab täiel määral mõlemat liiki õppijaid.

Raske ülesande, kirjutada õpperaamatut, mis oleks lugemik, aga ühtlasi täidaks parlööri ülesandeid, on lektor Lindberg lahendanud peamiselt kahe vahendiga: õpperaamatu dispositsiooni ja lugemisaine valikuga.

Mag. Lindbergi 158-leheküljelise raamatu esimene suurem osa koosneb lugemistükkidest, mille valiku printsiipidele hiljem tagasi tuleme. Sellele töö peaosale liitub lühike, kuid selge ja ihtne ülevaade rootsi keele grammatikast ja sõnastikud. Heades õpperaamatutes harilikult leiduva sisu ja tähestikuliselt järjestatud sõnastikkude kõrval esineb lektor Lindbergil veel kolmas, mis kannab pealkirja „Tähtsamad sõnad mõisteklassidesse korraldatud". See viimane sõnastik aitab väga suurel määral õppijale juba omandatud keeleoskust tegelikku ellu rakendada ja suurendab seega ka õpperaamatu väärtust parlöörina.

Käesoleva õpperaamatu pearaskus, nagu ütlesime, langeb lugemikuosale. Lugemiku koostamine seisukohalt, et see oleks pedagoogiliselt õige, et lugemispalad oleks reastatud raskuse järjekorras, et nad oleks küllalt huviköitvad ja lõpuks et nad peatuks praktiliselt tarvilikumal sõnatagavaral, ei ole sugugi kerge ülesanne. Täiel määral need raskused aga tulevad ilmsiks just esimeste õppetükkide koostamises. Sellepärast enamail juhusil õpperaamatu esimesed peatükid üksi näitavad ära, missuguse väärtusega on raamat tema terves ulatuses.

Lektor Lindberg on oma lugemiku algpalade koostamisel näidanud üliõnnelikku kätt. Kõigepealt: paratamatult üksikutest sidumata lausetest koosnevaid peatükke on vähe ja nad on lühikesed, selle juures aga täidavad täiel määral oma ülesande olla järgnevaile osadele ettevalmistuseks. Lektor Lindberg on talitanud väga otstarbekohaselt, kui ta siin lugemisaineks on valinud ainult mõned tarvitatavamad vanasõnad (vanemais õpperaamatutes need peatükid koosnevad harilikult ainult vanasõnadest). Suurema osa neist paladest täidavad aga sada korda päevas tarvitatavad viisakussõnad, kõnekäänud ja küsimused. Juba kolmanda peatüki lõpp läheb üle kõnelusteks, millest esimesena on rootslase ja eestlase jutuvestmine ja võrdlus oma keeltest — teem, mida vastastikkuses kõneluses paratamata esimesena tarvitatakse.

Lugemiku edaspidine osa osutab samasugust suurt praktilikkust. Siin parlööriosa läheb üle väikesteks anektootideks ja naljadeks, neile järgnevad sõnatagavara alati silmaspidades näited rootsi kirjade stiilist, väljavõtted ajalehtedest, kuulutustest jne. Lõpuks tulevad aga lühijutustised. Olles väga praktiline keele õpetamise seisukohast, ei ole lektor Lindbergi raamat unustanud veel ühte ülesannet — õppijat lühidalt tutvustada Rootsi elu erinähete ja kultuuriga. Lugemiku palade valikul on autor peatunud paladel, mis kõigi muu kõrval esile tõstavad terve rea Rootsile tüübilisi pisiasju, mis koos annavad vägagi plastilise pildi rootsi elust. Seda pilti täiendavad veel kommentaarid lugemistükkidele eripeatükis. Niisugune ainevalik võimaldab ka keeloskajal lugemikku lihtsalt lugedes, ta juures peatuda suure huviga.

Lektor Lindbergi raamat on oma praktilikkuse ja kergusega ka mujal tälit tunnustamist leidnud, nii näit. Varssavi ülikoolis võetud õpperaamatuks. Ühtlasi on ta aga eeskujulikuks vahendiks rootsi keele iseõppimisel.

J. Vasar.

Strobli karrikatuuride näitus.

Tartlastele ei ole karrikatuur ega tema mõiste mitte wõõras. Hieti on ju Tartu eesti karrikatuuri häll K. A. Hindrey „Sädemete" kaudu. Kuid laiemale publikule on seni ikka weel karrikatuuri mõiste, — nimelt karrikatuurportree mõiste — natuke tumedaks jäänud. „See on ju karrikatuur, ta ei pruugigi sarnane olla," sellist lauset wõib päris haritud inimesiegi suust kuulda. Ent karrikatuuri esimene nõue on, et ta sarnane peab olema, ta peab enamgi kui sarnane olema, ta peab olema kujutatawa isiku karakterlikude joonte ekstrakt.

Karrikaturist peab olema hea psühholoog, millise wõime sügawus määrab tema suuruse. Ta peab mõistma oma ohwri näolt lugeda tema iseloomu, enese silmapilgukski unustama, et oma hinge wastuwõtlikuks peegliks teha, millele eriti naeruwäärsed omadused armsad. Ja neid siis liialdatud kujul, alateadliku loogika abil, ka kõige lihtsameelsemalegi selgeks tehes, et see on tõesti see inimene, see on enamgi kui see inimene. Nagu huumor üldse on tõe ekstrakt, mingisuguse wäärnähtuse — kas hingelise wõi sotsiaalse — loogiliselt põhjendatud järeldus, nii ka karrikatuur, ka portreekarrikatuur.

Ja portreekarrikatuuri alal on ungarlane Strobl kahtlematult meister. Ta näeb ainult korraks inimest ja juba selle mõne minutiga peab ta jõudma lugeda selle objekti meelelaadi ning karakterlikumaid jooni. Ning wõib kergesti juhtuda, et käsi wääratab, et mulje wääratab, ning karrikatuur tuleb keskpärane.

Stroblil on ebaõnnestumisi wähe. Ning päris häid wäga rohkesti. Ma ei kujuta ette, et pastor Treumanni wõiks weel paremini teha. Nii naeratab ta, kui linnawolikogus peale jääb, nii wõib ta naeratada ka siis, kui talle naha kallale kiputakse, sest kui religioosne inimene ei kanna ta erilist wiha oma waenlaste wastu. Nii wõib ta naeratada ka siis, kui asub ilmaliku kohtuga oma au puhtaks pesema, ehk kui tuleb sabatuues banketile, kus pole ainult meesterahwaid.

Jaan Tõnissoni ei ole seni keegi nii hästi suutnud tabada. Seda kuju, kellel nobless on nii seesmiselt kui ka wälimuselt wastuwaidlematu omadus, keda iialgi küürus ega lõõdult ette kujutada ei suuda, ka siis, kui ta lahingu kaotanud on, on Strobl haruldase reljeefsusega tabanud. Ehk waadakem prof. Eskey'd. Sõbralik, lahke naeratus näol, kuid siiski midagi, mis instinktiwalt wastu waidleb, kui sa ise ka juba walmis oleksid talle südamesõbrana kaela langema. L. Kenn, see mittemillegagi rahul, alati walmis salwama, jonnakas iseloom, kuid kes siiski kõneleb oma parema äratundmise järele, kuigi see äratundmine ei pruugi igakord mitte õige olla. Nii näeb wälja Hünerson, kui ta maanaisi organiseerib, ise naiiwilt tõendades — ainult perenaiste huwid olewat kaalul — ise kogu aeg walmis olles seda organisatsiooni politiliselt ära kasutama. Selline on Oskar Mänd, kui toimetuseliikmed kõik oma kohal on, selline heasüdamlik naeratus, mis ainult siis näolt lahkub, kui just asjaolu tingimata tõsist nägu nõuab. Nii seisis H. Sumberg, kui Ingermann teda pihuks lubas lüüa, meest, kelle nägu Jaan Jaagogi rusikad rahule oleks sundinud. Nii wõidab ta oma kohtuprotsessid, nii ta nad kaotab. Ma rind ees ja wõitja nägu peas. Ehk jälle Oskar Mütli, selle kawala naeratusega kawala mõistuse taga, mis protsessi ka siis wõidule wälja wiib, kui see juba kaotatud on, wõidule — muidugi Mütli suhtes.

Kuid aitab neist näidetest. Igatahes on näitus wägagi huwipakkuw mitte üksi kunstirahwale, waid õige laialdasele publikulegi. Ja pealegi saab iga näituse külastaja enesest päris korraliku karrikatuuri kunstniku poolt, kelle nimi omal alal esikohal.

Romulus T.

Ringi ümber kodumaa.

Werine kaklus tantsupeo tagatipuks.

Tammispeal wälkusid kõik wõimalikud „sõjawahendid".

Neil päewil pandi toime Tammispea asunduses Krahwi talus suurem kakelus, kusjuures said tublisti kannatada mitmed osawõtjad. Kakeluskohta jäi uimaselt lamama Warangu mees A. Nael, kellel leidus peas 17 peksuhaawa ja jälge, samuti leidus jälgi ka kehal. A. N. toimetati Haljalasse arsti juure, kus tunnistati haawad kergemate liiki kuuluwateks. Samuti oli saanud tubli nahatäie kohalik elanik August K., kellele oli löödud pähe ree aisaga. Ka K. leiti uimasena maast. Wähemaid haawu ja muhke leidus kõigil, kes löömingust osa wõtsid.

Sama päewa õhtul peeti Krahwi talus tantsupidu, kuhu olid kogunud ümbruskonna nooreb. Maitseti kodutehtud weini ja tantsiti ülewas meeleolus kuni keskööni. Kuid siis selgis noortega salkkond abielumehi, kes hakkasid millegi pärast norima tüli. Joobnud pealetungijad waritsesid pimedas ja jagasid mööduajaile hoope. Waatamata sellele, et tülitsejaid katsuti waigistada rahulikult, sai kohalik noormees L. noahoobi istumiskohale.

See ajas noormehed wihale. Haarati, mis kätte juhtus. Ree aisad, loogad, lauajalad ja pussid, kõik wõeti tarwitusele. Tekkis lohutaw lärm, millele seltsisid hoopide mütsud ja naiste heledad kiljed. Pooletunnilise palawa löömingu järele, olid pealetungijad sunnitud taganema. Tüli waibudes ja meelte rahunedes, leiti lahinguwäljal kõige rängemini kannatanud meelemärkusetult ja weriste peadega maas lamamas. Kannatanute haawade sidumise ja pesemisega oli õrnemal sool tegemist hommikuni. Peale esimese abi saamist Haljala arsti juures, läks A. N. kodusele rawimisele.

Tarwastu ühispiimatalituse aastakoosolek

oli enne pühi. Ühing on läinud aastal edenenud. Uueks juhatuse esimeheks waliti J. Rühka.

Koosolekul tehti otsuseks 1. juulist piima kwaliteedi järele arwestada, esiotsa weel mitte täies ulatuses wähemalt weel sel aastal. Kui aga piima puhtus „8" all on ära märgitud, siis wõetakse hinnast juba 1. juulist 10 prots. maha.

Nestu Haridusselts läinud aastal.

Hiljuti pidas Nestu Haridusselts oma aastakoosolekut. Läinud tegewusaasta aruanne ja 1931. a. eelarwe kinnitati juhatuse poolt esildatult.

Liikmeid on seltsil 102, olgugi et selts alles noor, on seltsil oma raamatukogu 309-köiteline ja warandust üldse 789 kr. 79 sendi wäärtuses.

Uude juhatusse said R. Albrecht, M. Kirschbaum, A. Pommer, J. Müllerson, K. Soome ja J. Wernik.

Enesetapmine Rõuge waestemajas.

Laupäewa hommikul poos enese Rõuge waestemajas 71 a. wana Mai Ilwes. Wanakese wiis niikaugele arwatawasti tema pikaldane haigeolek.

Agent sai hobusewarga pähe tubli nahatäie.

Neil päewil juhtus ühe Tallinna kindlustusseltsi agendil Ewald U.-ga Rakwere lähedal halenaljaks lugu, kus U. sai hobusewarga pähe tubli „nahatäie" peksa. E. U. oli teel maalt Rakwere poole. Papiaru teel silmas U. lonkimas enda ees juhita hobust. U. kiirustas sammu ja saades hobuse kätte, istus reele, et wähendada oma jalawaewa.

Kuid andes edasisörkiwale hobusele piitsa, kuulis U. enda seljataga kisa ja waadates tagasi, silmas endale järele kihutamas kolme joobnut meest. Aimates paha, pidas U. hobuse kinni ja jäi ootama. Peagi said järgikihutajad U. kätte ja tormasid sõimuga temale kallale.

Ei aidanud U. seletused ega manitsused, joobnud mehed panid rusikad tööle, paiskasid „hobusewarga" lumme ja algasid hoopide jagamist. Kui rusikatega küll pekstud, haarasid mehed piitsa ja tahtsid omakohut jätkata. Kuid nüüd rabeles U. end peksjate käest lahti ja haaras rewolwri, mis sundis mehi taganema.

Nagu selgus, oli hobune pannud jooksma metsast palgitalgult.

Teatri ülalpidamine teeb Pärnule raskusi.

„Endla" teatri ülalpidamine muutub õige raskeks. „Endla" selts Pärnus, kellel oma teatrimaja, on pidanud iga aasta teatrile juure maksma. 1930. a. „Endla" teater saanud Pärnu linnawalitsuselt toetust 405 tuhat senti, peale selle weel summasid kultuurkapitalilt ja mujalt. Siiski on selts pidanud teatrile oma kassast juurde maksma 822.000 senti.

Pikemat aega on Pärnus juba kõneldud „Endla" teatri likwideerimisest. Tänawu on jälle tõstetud üles teatri likwideerim. küsimus.

Antslas surma saanud isik selgunud.

Teatawasti leiti pühade ajal Antsla jaama juurest naisterahwa laip, kelle isikut nädala jooksul kindlaks ei suudetud teha. Nüüd on selgunud, et surnu on Petserimaalt Wilo wallast pärit Anastasia Jelkina. Kuidas ta Antsla sattus, on teadmata.

Petserimaal paastu järele kakelused.

Politsei piirab „mässajaid".

Pühapäewal lõppes Petserimaal paast, mis kestis mitu nädalat. Kogu selle aja jooksul oli kord Petserimaal eeskujulik, ei ühtki korrarikkumise registreerimist politseis. Kuid niipea kui paast möödus, läksid Petserimaal walla suuremad kaklused uue hooga. Nii oli pühapäewal Petserimaal mitmel pool „guljänjetel" suuremaid kaklusi. Üks niisugustest leidis aset Meremäe walla Obinitsa külas. Politseil läks kohale, et süüdlasi kinni panna, kuid ta ei pääsenud kaklusmaija, sest juba uksel öeldi politseile, et elawalt neid kätte ei saa. Kui politsei siiski püüdis sisse tungida, tuldi temale pussidega ja rewolwritega wastu, mis peale politsei maja sisse piiras ja telefoni teel kaitsewäelt abi nõutas. Peatselt olid sõdurid kohal ja siis läks korda 4 joobnud kaklejat rahulisemasse paika toimetada. Mitmel mehel õnnestus siiski põgeneda.

Selle juures peab ära märkima asjaolu, et Petseris wähendati hiljuti politsei koosseisu. Nüüd tuli aga ilmsiks, et politseil ei ole niipalju inimesi, et wõiks jagu saada kaklejatest-märatsejatest. Kui kaitsewäelasi poleks käepärast olnud, ei oleks politsei wast isegi terwete kontidega pääsenud, sest märatsejaid oli 15 meest.

Samas külas suri liigjoomise tagajärjel Paul Kõiwiste.

Tsooru algkooli juubelilt.

Pühapäewal pühitses Wõrumaal Tsooru-Lepistu algkool oma 50 a. juubelit, mis puhul korraldati aktus. Aktusel wiibis harukordselt rohkesti rahwast lähedalt ja kaugemalt. Juubilar sai hulga terwitusi ja õnnesoowe.

Surm alatoitluse tõttu.

Laupäewa keskpäewal suri äkitselt Püssi wallas põlewkiwikaewanduses elutsew Nikolai Feodorow, 37 aastat wana, Rakwere Rohuaia uulitsal nr. 16. F. oli sõitnud Rakwerre oma tuttawa kingsepa Delowoi juure, kuid siin wajunud järsku kokku ja heitnud hinge. Arst tunnistab tema surma põhjuseks kroonilise kopsuhaiguse ja suurest alatoitlusest tingitud nõrkuse.

Aidawargus Sõmerpalus.

Laupäewa öösel on wargad Sõmerpalu wallas Karl Nageli ja Kadri Liiwaku ühisesse aita tunginud, ära wiies mitmesugust kraami, nagu liha, wilja jne. Ametiwõimud käisid kohapeal, kuid seni ei ole wargad selgunud.

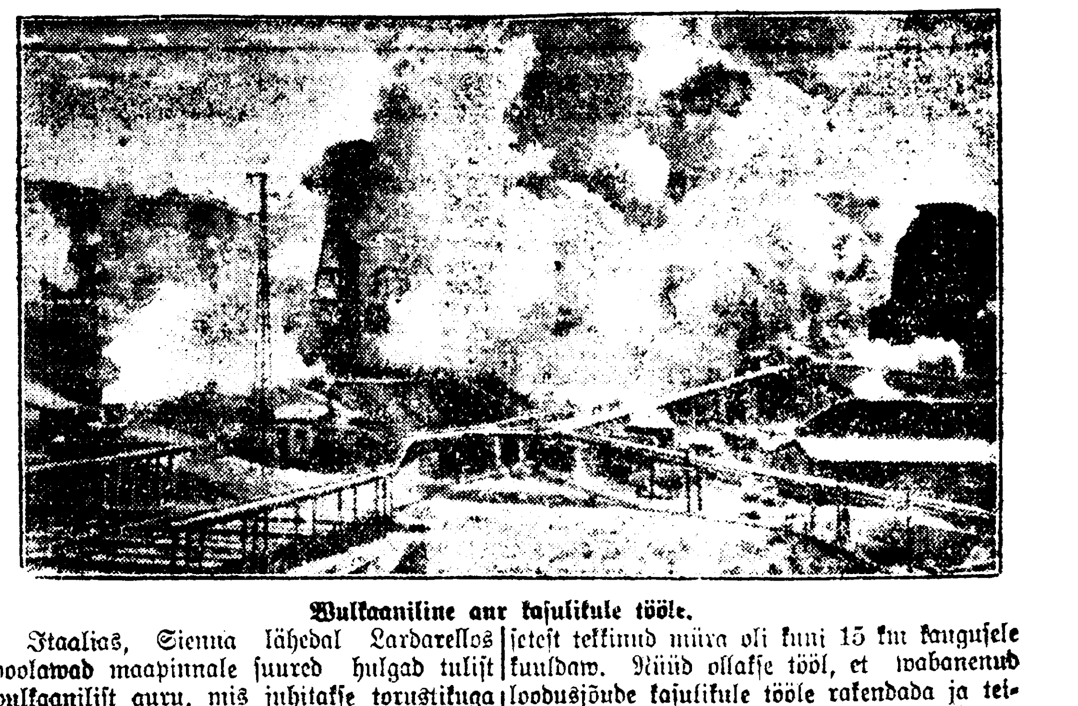

Wulkaaniline aur kasulikule tööle.

Itaalias, Sienna lähedal Lardarellos woolawad maapinnale suured hulgad tulist wulkaanilist auru, mis juhitakse torustikuga turbiinidele ja saadakse sellega elektri energiat. Uuematel puurimistöödel wulkaaniliste aurudele waba tee muretsemiseks tungis Lardarellos puuraukudest wälja kiwe ja gaase; purskest tekkinud müra oli kuni 15 km kaugusele kuuldaw. Nüüd ollakse tööl, et wabanenud loodusjõude kasulikule tööle rakendada ja teiseks energiawõimuks ümber muuta. Wulkaanilise auru kasutamiseks on koha peal suuremad jõujaamad.

Tartu teated.

Rätsepettewõtjad kaaluwad tariifi.

Rätsepmeistrite ja rätsepatööliste wahelisel koosolekul töö hindade normeerimise asjus pühapäewal lõpulikke seisukohti wastu ei wõetud. Tööliste ametiühisuse juhatuse poolt wäljatöötatud hindade tariifiga tahawad tööandjad põhjalikumalt tutwuneda ja selleks pidi asuma kokku esmaspäewa õhtul tööstusrite keskühingu rätsepettewõtjate ametharu juhatus. Rätsepmeistrid soowiwad tariifides mõnesuguseid muudatusi, sest wäljatöötatud kawa on segane ja ei wasta täiel määral meie oludele. Üldiselt aga poolbatakse tariifide maksmapanemist, sest sellega saaks hindade wõtmises teataw kord loodud.

Häda-abitööd tahetakse pikendada.

Kuna kewade tänawu hilineb ja wälistööde hooajad sellega hiljemaks jääwad, siis tahab linnawalitsus hädaabitöid, mis pidid lõppema 1. maiks, pikendada 15. maini lubatud krediidi piires. Tööde lõpetamine leiaks aset järk-järgult paari nädala kestel, kusjuures wiimane osa töölisi wabaneb 15. mail. Seega oleks ära hoitud tööturu liigne koormamine waba tööjõuga.

Wastawa palwega on pöördud teedeministeeriumi poole.

Laew sõidab Luunja.

Teisipäewal sõidab aurik „Torm" Tartust kuni Luunjani. Edaspidi hakatakse ühendust pidama lähemate kohtadega, niipalju kui jääolud seda lubawad.

Linnawalitsuse ja Ko laewandus on kokku leppinud Maaniidi ja Ko laewandusega, mille järgi alanud hooajal peab Tartu ja Wõrtsjärwe wahelist ühendust ainult Maaniidi ja Ko laew, sellega kaob seal wõistlus, mis üsna loomulik, kuna sõitjaid kahele laewale ei jatku.

Õpetaja Erich Schnepel Tartus.

Eile jõudis Tartu Berliini linnamisjoni inspektor õpetaja Erich Schnepel, kes siin esineb kuni reede õhtuni kõnedega kirikuõpetajate puhkenädalal.

Samal ajal peab õp. E. Schnepel rea awalikke ettekandeid haritlastele ja üliõpilastele Peetri koguduse leerisaalis iga päew kl. ½5—6 ja laiematele hulkadele õhtuti kell 8 Peetri kirikus. Kirikus peetawa kõnede sarja üldteemaks on „Rõõm elada Issanda Jeesusega". Ehk küll kõikidel õhtutel sama aine jätkub, pakuwad ometi üksik-õhtud terwiku omaette.

Õpetaja E. Schnepel ei ole tuntud mitte ainult kui hea kõnemees, waid ka kui suur isik ja töötegija kristliku töö wäljal.

Seepärast julgeme arwata, et igaüks, kel wähegi aega ja huwi, wõimalust kasutamata ei jäta pregusaja kriisist tingitud tõuswate usuliste otsingute keerises midagi tõsist kuulda.

Naiste Karskusliidu asemikkude kogu koosolekult.

Esitajad üle riigi.

12. aprillil pidas Naiste Karskusliit oma asemikkude kogu koosolekut, millest osa wõtsid saadikud üle kogu maa. Isegi Saaremaa esindaja oli pikast ja raskest teekonnast hoolimata koosolekule sõitnud.

Enne lõunat kuulati ära dr. Maria Jürisson-Kleitsmani referaat: „Wähesel mööduI alkoholi tarwitamise mõju sugulule ja kõlblusele" ja pr. Helmi Mäelo referaat: Naiste karskustöö päewaülesandeid. Mõlematele referaatidele järgnesid asjalikud läbirääkimised, kus puudutati mitmesuguseid ettetulewaid wäärnähteid ja awaldusi. Nuriseti arstide üle, kes weel wana kombe järele paljudel juhustel soowitawad haigete weinitarwitamist, samuti kurdeti koduweini tarwitamise lewimise üle, wiimasel ajal rukist ja nisust walmistatud, mis paljud inimesed raskesti haigeks teinud, kuna teada on, et see südamele wäga halwasti mõjub.

Peale lõunat kuulati ära liidu tegewuse- ja kassa-aruanded ning wõeti need wastu ühel häälel. Naiste Karskusliidu 1930./31. a. ettewõtete rahaline aruanne on Kr. 48.823 12/100, s. o. ligi wiis miljonit senti, sellest summast on riiklist toetust ainult Kr. 1895, ülejääw osa on oma summade läbikäik. Üldsummast on „Eesti Naise" osa üksi Kr. 26.458 60/100. „Eesti Naise" lewik on läinud aastal tundumalt tõusnud ning näitab sama tõusu ka käesolewal aastal. 1931./32. a. eelarwe wõeti wastu Kr. 42.900 tasakaalus, millisest summast on riiklist toetust ainult Kr. 600.—

Naiste Karskusliidu juhatusse waliti pr. Helmi Põld, pr. J. Riomar, pr. A. Tamm, prl. M. Põld, ja pr. H. Mäelo (endised) ning pr. Elisabeth Luiga ja pr. Sildnik (uued). Rewisjoni komisjoni waliti prl. M. Teder (Walgast) ja Undrits (Haaslawalt) ja prl. L. Siiman (Rakwerest).

Kohtadelt aruanneteist selgus, et töö on igal pool süwenemas. Eriti peab märkima Kuresaare naiskodukaitse karskusrühma hoogsat tegewust, olles seega esimene kodukaitse organisatsioon, kus tõsiselt karskusmõttes tööd tehakse. Üldse on Saaremaa naiskodukaitsel kolm karskusrühma, seega peaks mannermaa saarelt eeskuju wõtma, et kodu kaitsemise mõtet kõige laialisemalt ja sügawamalt teostada.

Õhtul istuti ühiselt koos Naiste Karskusliidu söögimaja teelauas ja lahkuti heas meeleolus.

Tartu-Petseri raudteel awatud kaubawedu.

Tartu-Petseri raudteel seisab ehitustöö suure lume tõttu täielikult. Liinil on ametis ainult 40—50 töölist, kes teewad peamiselt remont-töid.

Roopaid on maha pandud Tartust kuni Põlwani ja sellel osal on awatud kaubawedu. Rongid käiwad iga päew, kuid kindlat sõidukawa ei ole. Harilikust kaubaweost on siin wedu 100 prots. kallim. Tartus tuleb kaup saatmiseks ära anda raudteejaama kaubakontorisse.

Linnukaswatajate päew kestis kuus tundi.

Pühapäewal Tartus korraldatud linnukaswatajate päew õnnestus harukordselt hästi. Saalitäis kuulajaid püsis kohal kuus tundi ja kõnedele järgnewaist läbirääkimistest wõeti wäga elawalt osa. Kohal wiibis ka rida ülikooli professorid, kes küsimuste ja kostmistega esinesid. Üldine osawõtjate arw wõis tõusta ligi paarisajani, kuna mitmed ruumipuudusel pidid tagasi minema.

Päewal wõeti wastu rida resolutsioone, milles awaldati soowi, et kanakaswatuse sisseseadmiseks ja kanalate ehitamiseks saaks odawaprotsendilist riiklikku laenu antud ka popsidele ja alewi elanikkudele ning munahinnad saaks noteeritud ka raadio kaudu. Sugumunade ja noore sugulindude ostmiseks tuleks abiraha andmine läbi wiia, nagu see teiste suguloomade ostmise juures teostatud. Arstliku kontrolli nõudel häwitatud külgehakkawate haigustega sulgloomade häwitamise korral peaks riigi poolt tasutama häwitatud lindude pool wäärtust, nagu see kord teiste loomade kohta maksew.

Majandusministeerium toetab.

Majandusministeerium toetab Tartu Aedlinna Seltsi palwet odawama tsemendi saamiseks, mida on ministeerium teatawaks teinud ka meie tsemenditööstustele ja palub seltsi palwet rahuldada.

Pikaaegne minestus tugewast saunaleilist.

Laupäewa õhtul minestas keegi meesterahwas Liiwa tänawal asuwas Jüriado saunas. Minestanu toimetati punaseristi autol ülikooli sisehaiguste kliiniku Toomele, kus ta alles pühapäewa lõunaajal meelemärkusele tuli. Haige osutus Adalbert Wiskariks, 53 a. wana, perekonnaseisult wallaline, elukoht Tallinna tänawal. Selgus, et ta kannatas peaaju krampide all, mis wõisid olla tingitud pea ülekuumutamise pärast.

Hirm tänawa eest.

Osa Riia maantee ja Lembitu tänawa elanikke on esitanud raudteewalitsusele ja linnawalitsusele palwe, et uus ehitada kawatsetaw tänaw, mis ühendaks Riia maantee raudtee laoplatsiga, jääks ehitamata, kuna see läbib nende krunte ja toob neile uusi kohustusi kaasa tänawa koristamise puhul, samuti rikkuwat see tänaw läbides elamu taguseid nende aedlinnalikku rahu jne. Uut ühendust laoplatsiga olewat wõimalik ka teisel teel korraldada.

Naine kahe waguneti wahel.

Laupäewal juhtus häda-abi töödel Emajõe parema kalda täitmisel ühe naistöölisega õnnetus. Tühja waguneti mäest üleslükkamisel tõukasid teise waguneti ajajad oma waguneti eelmise waguneti ajajale selga, nii et see jäi kahe waguneti wahele, kus sai tublisti ristluudest wigastada. Kuna õnnetus juhtus lohakusest on pealetõukajaile protokoll tehtud.

Makske koerte eest!

Koerteomanikud peawad koertemaksu tasuma 1. maiks. Kes seda antud tähtpäewaks ei tee, maksab kahekordselt. Need, kellele maksulehti pole koju kätte saadetud, peawad maksulehtede järele tulema maksuosakonda.

Põhjuseta „alarm" uppunute kohta.

Esmaspäewa hommikul jooksis hingeldades politsei wahituppa keegi naisterahwas, kes wahikorral olewale konstaablile teatas, et kaks uppunut ujub Emajõge mööda alla. Selle awalduse peale seati kokku protokoll, helistati kohtu-politsei arstile ja rutati kohale. Ent mööda jõekallast ülespoole minnes ei nähtud kusagil ühtki uppunut. Küll ujus jõgemööda alla jäätükk, millel olid mustad laigud küljes. Kuid lähemal waatlusel aga selgus, et need ei olnud midagi muud, kui puukoore tükid, mis olid külmanud jäässe ja mis naisterahwale olid paistnud uppunutena. Sellest siis ka see asjatu „alarm" ja ametkandjate wäljameelitamine.

Uppunute weepinnale kerkimise järele walwab endiselt politsei walwepost Wabadussillal. Kordnik on wäljas nii päewal kui ka öösel.

Pühapäewal maeti Harry Pärtelpoeg ja Jaan Wanaase. Leinarongi liikumist jälgisid tänawatel arwukad rahwahulgad anatoomikumist kuni surnuaiani. Kurb sündmus on sügawale rahwa hingesse tunginud.

Königsbergi ülikooli õppejõud Tartus.

Tulewal esmaspäewal, 20. skp. sõuawad Tartusse kolm Königsbergi professorit: prof. Bürgers (arstiteadlane), prof. Paneth (keemik) ja prof. Nadler (kirjandusteadlane). Külalised esinewad ülikooli aulas ettekannetega: prof. Bürgers esmaspäewal 20. skp., prof. Paneth teisipäewal, 21. skp. ja prof. Nadler kolmapäewal, 22. skp. Loengute algus kell 7 õ.

Prof. E. N. Setälä loengud Tartus.

Oma külaskäigul Tartusse peab prof. E. N. Setälä neljapäewal, 16. skp. kell 6 õhtul ülikooli aulas loengu ainele: „Sampo soome rahwaluules". Sissepääs kõigile waba.

Kesknädala õhtul on loota, et prof. Setälä wõtab osa ka Õpetatud Eesti Seltsi koosolekust. Samuti on wõimalik, et külaline esineb ettekandega Eesti Rahwaluule Seltsis.

Daani Päästearmee orkester külastab Tartut.

Daani Päästearmee puhkpilli orkester külastab Tartut mai keskel ja annab kontserdi „Bürgermusse" saalis. Orkestril on kahapeal hea kuulsus.

Hakkawaid haigusi.

Möödunud nädalal registreeriti Tartus hakkawaid haigusi: scarlatina (sarlak) 1 juhtum., diphtheria (kurguhaigus) 2 juhtum., suguhaiguseb 14 juhtum. Kokku 17 juhtumit.

Annetused lasteaiale:

Pr. L. P. 2 lasteraamatut ja 50 senti, pr. Karp 5 kr., pr. J. Rästas 10 muna, pr. L. Laan 10 muna, pr. A. Kurruk 1 shokol. jänes.

Tänuga kwiteerib juhatus.

Perekonnaseisu teated.

Möödunud nädalal on Tartu linna perekonnaseisuametis registreeritud järgmised perekonnaseisu muudatused:

Sündinud: Elga Jõgi, Olaw Org, Edmund Org, Jaan Oja, Wello-August Reeben, Eewi Piibe, Heldur Saks, Urwe Tamm, Agnes Pensa, Jüri Wider, Ilmar Wider, Olaw Keedus, Marion-Denise-Felicitas Faure.

Abiellumiseks soowi awaldanud: Hans Martinson ja Alma Jaska, Aleksander Jürgenson ja Melaanie Marwe, sünd. Indus, Ruudolf Mölder ja Pelageja Malow.

Abiellunud: Karl Parek ja Elsbet Markus, August Roose ja Salme Reppo.

Surnud: Antoonie Otsa, sünd. Paliale 62 a. w., Märt Paltser 47 a. w., Peeter Kallas 60 a. w., August Kaasik 43 a. w., Agnes Pensa 1 päew w., Ilmar Wider ¼ tundi w., August Kaar 55 a. w., Jaan Wanaase 40 a. wana., Eerika Wirulas 3 a. 10 kuud w., Aleksander Kondas 71 a. w., Liisa Rahkor sünd. Lõhmus 64 a. wana.

Tartu kinod.

Hea töö leiab hindamist.

Th. Lutsu poolt walmistatud film: „Kas tunned maad" leiab Tartu publikus suurt poolehoidu. „Centralis", kus filmi juba neljandamat päewa demonstreeritakse, on rahwatung etendustele kõikidel päewadel olnud suur. Ikkagi pool soowijatest peab tagasi minema ruumipuudusel. Tallinnas jooksis film 11 päewa täie saali ees. Tartuski wist wähema ajaga wälja ei tule.

Küllaldaselt pikk, hästi õnnestunud film seob waatajat terwe ettekande kestel. Filmi püüd, näidata meie rahwast ja maad, nii nagu see oli ja on, on tõukejõuks, miks filmi hinnatakse.

Kiriklikud teated.

Peetri kirik. Teisipäewal kell 8 õhtul ewangelisatsiooni jumalateenistus. Berliini linnamisjoni inspektor õp. E. Schnepel.

Praost G. Rutopõld, õp. J. Treumann.

Teater ja muusika.

„Wanemuises" täna od. hind. op. „Tsirkusprintsess".

„Tsirkusprintsess" on hiljaaw rewüüoperett, millele seni saanud osaks kõige parem osawõtt, mis ettekujutataw. Temas on palju teatrit, tsirkust, ilusaid kostüüme ja dekoratsioone, põnew sündmustik.

Tegewad prd Stukis, Nander, Suworowa, Libene, hrad Lipp, Waino, Anilane, Põlde, Kurg j. t. Piletihinnad 20—60 senti.

Neljapäewal esietenduseks „Minu beebi".

Kahe tõsise sõnalawastuse wahel (wiimasena tuleb ettekandele „Surmamõis ehk wangla") läheb üle lawa M. Henneauini jant „Minu beebi", mille ülesandeks on ainult publikule hea tuju sünnitamine. Naerda saab igatahes lõpmatuseni. Peaosades prd Teersoff, Suworowa, hrad Põder, Waino. Näitejuht E. Türk. Üli- ja kooliõpilaste piletid maksawad.

Michail Erdenko ja Dina Golceri kontserdi puhul.

Juhime weel kord tartlaste tähelepanu harukordsele muusikalisele sündmusele. See on kuulsa wiiuliwirtuoosi prof. Michail Erdenko ja pianist Dina Golceri konsert homme K. 8 õhtul „Wanemuises". Kawas on Mendelssohni, Griegi, Chopini, Liszti, Paganini, Dworak-Kreisleri, Erdenko teoseid ja terwe rida teisi kompositsioone.

Kontsert Mendelssohni helitöödest.

Üliõpilaskonna muusikasektsioon korraldab eelolewal pühapäewal, 19. skp. kontserdi Mendelssohni helitöödest ülikooli kirikus, millele siinkohal tähelepanu juhime.

Mendelssohni helitööd oma puhta ja kauni meloodikaga ja klassilis-romantilise käsitlusega on praegusele publikule terwitatud wahelduseks ja wärskendawaks puhkuseks neile, kes soowiwad wabaneda praegusaja shlaagerite ühetoonilisest banaalsusest.

Üliõpilaskonna segakoori lauluharjutus on teisipäewal kell 20.30 ülikooli kirikus. Eelseiswa kontserdi tõttu kõikide ilmumine tarwilik. Juhatuse koosolek on samal päewal kell 19 üliõpilasmajas.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Rahwuswaheline Lepitusliit korraldab teisip., 14. apr. kell 9 õht. Jakobi t. 8 (Karskusliidu ruumes alumisel korral) kõnekoosoleku. Kõneleb külaline P. Pamporow Bulgaariast: „Walge wendlus". Palutakse liikmeid ja külalisi ilmuda rohkel arwul.

Akadeemilise Rohuteadnse Seltsi järjekorraline kõnekoosolek kolmapäewal kell 20, Rüütli tän. nr. 2, 3. korral. Esineb stud. pharm. R. Soosaar ettekandega süsihappe walmistamisest ja selle kasutamisest karastawate joolide walmistamisel.

Kaitsemalewa teated.

W. W. jaoskonna Naiskodukaitse peakoosolek on 15. aprillil kell 20 malewa ruumes. Liikmeil rohke ilmumine tarwilik.

Sport.

Korwpallikursus poistele.

Tartu NMKÜ korraldusel algab käesolewal nädalal poiste korwpallikursus, kus wõiwad osa wõtta poisid, kes on alla 18 aastat wanad ja warem korwpalli alal tegewad olnud. Kursuste juhiks ja mängu selgitajaks on H. Niiler.

Esimene tund on 15. aprillil kell 2 p.l. ülikooli wõimlas. Saali pääseb ainult wõimlemise ülikonnas.

Riigikohtu

Administratiiw-osakonna awalikul kohtuistungil 24. aprillil on arutusele määratud Martin Citrowi, Jenny Ruuse, Karl Barnowsky, Johan Oinase, Anna Arsti, Marie Jeegeri, Leena Kraawi, Jüri Rootsi, Mihkel Rebbi, Ellen Reemi, Alfred Sommeri, Pauline Buchmanni, Ann Tigasoni, Sylwia Eesti, Hendrik Muni, Andres Wesi, surn. Jaan. Martinsoni pär. tombu hooldaja Karl Kuuma, Hans Lätte, Jüri Panga, Johannes Kõose ja kolm. süku Märt Kraani ning Tamsalu Uudeküla masinatarwitajate ühingu kaebasjad.

Öösel kerge külm, päewal sula.

Teisipäewal merel keskmisest tõwani, mail keskmise kiirusega idakaarte tuuli, suurenew pilwitus, kohati sademeid, öösel kerge külm, päewal sula.

Ülewaade esmaspäewal, 13. aprillil.

Islandi madalrõhkkond püsib endiselt Norra ja Islandi waheliisel merel. Tema Põhjamere ääremiinimum liikunud Daani wäinadele ja suundub sealt Läänemere lõunaossa. Mustamere madalrõhkkond liikunud Kesk-Wenesse. Kõrgerõhkkonnad asuwad Inglismaal, Kirde-Wenes ja Balkanil. Hommikul sadas Lõuna-Skandinaawias ja Saksas wihma. Kesk- ja Põhja-Skandinaawias lund. Temperatuur Kesk-Euroopas ja Wenes tõusnud, mujal suurema muutuseta. Eestis oli hommikul 0—4 kraadi külma.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühisus „Postimees".
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Raske piinarikka kannatusega lahkus meie keskelt meile unustamata armas pojake ja meie kallis ja hea vennake

Eduard Weber.

Sünd. 26. XII. 1921. a., surn. 10. IV. 1931. a.

Matmine 16. IV. 1931. a. kell 4 p. l. Maarja kalmistule Raadi-Villandilt.

Vaikses leinas **vanemad, vennad, õed ja omaksed.**

Valus manalasse varisenud armast õpilast ja kaasõpilast

Eduard Weber'it

Lapsed, need on Issanda päikesed, kes veerevad hommikust õhtuni oma rada...

leinab mälestuses **Raadi „Kõrvekülа“ kool.**

«Vanemuise» teater

Teisipäeval, 14. aprillil kl. 8 õ.

Odavahinnal. etendus.

Tsirkusprintsess.

E. Kalmani operett 3 vaat.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 senti ühes riidehoiuga.

Neljapäeval, 16. aprillil kl. 8 õ.

Esietendus.

Minu beebi.

M. Hennequini jant 3 vaat.

Lavastaja: E. TÜRK.

Üli- ja kooliõpilaste pääsetähed maksvad.

VANEMUINE.

Esmaspäeval, 20. aprillil 1931. a.

„VANEMUISE“ UUE TENORI

MARTIN TARAS'i

KONTSERT

Klaverikunstniku

PROF. ARTUR LEMBA

kaastegevusel. Algus kell 8 õhtul.

Pääsetähed 50—200 sendini eelmüügil teatri kassas kella 11—1 enne lõunat ja 5—7 õhtul.

VANEMUINE.

Kolmapäeval, 15. aprillil kell 8 õhtul

Kuulsa viiulikunstnik-virtuoos

prof. Michail Erdenko

ainus kontsert

tuntud pianisti

Dina Golcer'i

kaastegevusel.

Erdenko mängib kallihinnalisel viiulil, mis on Itaalia meistri Gvarnero töö.

Kavas: Mendelssohn, Grieg, Liszt, Paganini, Erdenko, Dvorak-Kreisler jne.

Pääsetähed eelmüügil teatri kassas kella 11—1 e. l. ja 5—7 õhtul ning K-M. «Teater ja Muusika», Rüütli t. 8.

Tööotsimised

Noor haritud

perenaine

soovib kohta väiksemasse perekonda või üksiku juure kas linna või maale. Olen sel alal iseseisvalt tegev olnud. Kirjad sit. «Kevad» all.

Maaneiu

soovib majateenija **kohta.** Tunnistused ja soovitused olemas. Sit. «5041» all.

Omblen

naister. üliriideid, teen ka vanu ümber, olen kauemat aega töötanud Zimbleri ärisse. Töö korralik ja hinnad odavad. Tartus, Puiestee tänav nr. 35, korter nr. 1.

Noor neiu

soovib meiereisse õpilase ehk teenija kohta. — Soovikorral võib ka perenaise kohuseid täita. Pakkum. Elva, A. Rätsepa kpl. «Õpilane» all.

Keskkooli haridusega

noormees

soovib mingisugust teenistust. Kirjad palun saata Jaama nr. 8—3.

Osaw sepp-

masinist, mölder soovib kohta. Lähem teat. Raekoja t. nr. 4 (muusikariistade äri).

Aus ja korralik, maalt tulnud

rätsepapoiss

soovib linna rätsepatöö peale, väikese tasu eest. Kirj. sit. kuni 16. skp. «A. B.» all.

Neiu,

tunnistuse ja soovitusega palub kohta teenijaks või talitajaks terveks päevaks, omast korterist käija. Tartus, Tähtvere t. 20—5.

Tubli ja korralik, töökas

wanem naister.,

koduta ja kurvas seisukorras, teeb kõik tööd, soovib kohta teenijaks, passijaks ehk perenaise asetäitjaks. Teat. sit. kuni 17. skp. «1879» all.

Joh. Jostoff'i

raamatupidamise ja masinkirja kursused Tartus, Riia tän. 8. Uute õpilaste vastuvõtt gruppi ja üksikult. Lõpetajaile kutsetunnistus ja võimalusel kohasoovitus.

Võõrastemajadele
Asutustele
Äridele ja teistele

trükitud plakaate

Odavad hinnad
Suitsetamine on keelatud
Tulekahju teadaandmise lähem koht
Võõrastele sissekäik keelatud
Prahi mahaloopimine keelatud
Palutakse toiduaineid mitte puudut.
Hommiku-, lõuna- ja õhtusöögid
Karastavad joogid
Soojad söögid
Äri on kinni
Palutakse koeri mitte kaasa võtta

soovitab

„POSTIMEHE“ RAAMATUKAUPLUS,
Tartus, Suurturg nr. 16.

Raadi vallavolik. poolt Raadi vallamajas

saab reedel, 17. aprillil 1931. a. kell 2 p. l.

enampakkumisel

wäljarenditud

valla päralt olevad **Vallatalu** ja **Lohkva end. vaeste-maja maad,** arvates 1. maist 1931. a. Tingimised teatatakse pakkumise algul. Pakkujatelt nõutakse kautsjoni.

Vallavalitsus.

A-l. «Laine»

algab Tartu ja allpool Emajõe sadamate vahel ühenduse pidamist neljap. 16. aprillil niikaugele kui jääolud lubavad.

A. KOOK, telef. 149.

Kellel on ära anda

tasuta maa,

laagenud sõduri perekonna ehk **vabaduse risti** eesõigus maasaamiseks. Palun teatada «Postimehe» talitusele Tartus «R. R.» all.

Kevade

hooajaks

Inglise, Prantsuse ja kodumaa vabrikutest

moodsaid

ülikonna-, palitu- ja mantliriideid

kohale jõudnud, soovitame suures valikus võistlemata hinnaga.

Riidekaubaladu

Tschernov, Luksep & Ko.

Tartus, Kaubahoov nr. 6/7.

• EESTI KIRJASTUSE ÜHISUS •

„Postimees“

Töökojad, peakontor: Tartus, Jaani tän. 11-13, telef. 80.

TRÜKIKODA

Raamatukauplus: Tartus, Suurturg nr. 16, telef. 2-50.

TSINKOGRAAFIA * SUURKÖITEKODA

on oma uue sisseseade ja täiuslikumate masinate juures suuremad ja moodsamad omal alal. Valmistavad igasug. töid kiirelt ja korralikult. Tehniliste uuenduste tõttu hinnad võistluseta!

TALLINNA KONTOR: VENE TÄN. 1. TELEFON 16-11.

STORMIZING

ADDS 20,000 MILES TO THE LIFE OF YOUR MOTOR

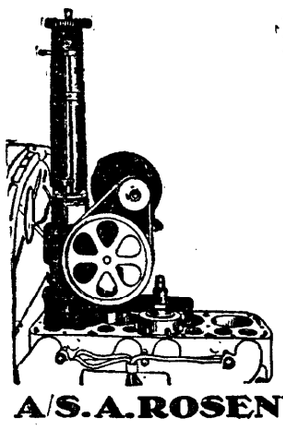

Fordson

OMANIKKUDELE

Kui Teie traktori silindrid liiaks kulunud, ärge vahetage asjata kallist silindri blokki, vaid laske meie töökojas panna uued silindri kestad ja klapipesad, millega Teie traktori blokk muutub samasuguseks kui uuski

A/S. A. ROSENWALD & Co.

TARTUS, SUURTURG 8 TELEFON 300

ETA

KARL HELMER'i

uued masurka- ja moodsa

tantsu-kursused

algavad **15. aprillil.** Üles anda **Narva tän. 14,** kella 3—5. Eeskujulik ja põhjalik õpetus. Viimase alandatud hinnaga kursuse maks ainult 2 ja 3 krooni; teine kursus kallim. Eratunnid pidu- ja kunsttantsudeks iga päev.

Lihakauplus,

vorstitegemise ja sinkide suitsetamise ruumid ühes elukorteri ja tallidega on välja üürida Jõgeva alevis, Suur tän. nr. 38. Järele küsida Jõgeva Ühispangast V. Pruulilt.

Tööpakkumised

Tõldauto,

täiesti sõidukorras, juhuslikult odavasti müüa. Järeleküsida härra Falkenberg'ilt, Tartu linna tööstuskoolis.

Müüa

Inglise ông

ühes rulli ja nööriga, **neli mõrda, kiaasist akvaarium, kaks sadulat** ja palju teisi asju. Kalaturg 5-a, J. Zirna.

Väike hoovi-

maja

müüa suure aiaga. Tartus, Elva tän. 38.

Müüa

kirjutuslaud

ja muud toakraami, **pilte** ja **õlimaale, raamatuid ja muid asju.**

Narva tän. 107, II kord.

Talu

(«Keskvälja» nr. 147) müüa Vana-Kuuste Rebastes. Teat. saab kohapeal. K. Keppo.

Tiisikusravila kõrval Lastekodu hea lüpsmasaaja

lehm

müüa rentnikul. P. Rammi.

Tartust 4 kilom. müüa

asundustalu.

35 vak. põldu, 22 v. karjamaad, 13 v. heinamaad, võib ka rentida. Lähemat Võru tän. 76, kort. 9.

Põllusulast,

abielumeest moona peale, vajab Urvaste kirikumõis. Kirjalikud pakkumised saata Antsla, õpet. J. Walk. Telef. Antsla 10-b.

Vajatakse kainet ja korralikku

sulast ja tüdrukut

linna lähedale suurem. tallu. Teat. sit. «Aus» all.

Vilunud

kangakudujaid,

kes tööd tunnevad, kohe tarvis. O-ü. Meltsi villa- ja riidevärvimise Tööstus Tartus — Pikk tän. 12.

Noort korralikku

tüdrukut

(soovitav maalt) tarvis maale, linna lähedale. Kaupa tehakse 16. apr. Raekoja 57—4, kella 8—11.

Maale väiksesse tallu vajatakse korralikku ja ausat

tüdrukut

kes ka keeta oskab. Kaupa tehakse teisipäev kella 10 kuni 12 vahel. Botaanika 62—3, Tartus.

Kautsjonivõimulist, ausat kainet

talfpauto-juhti

tarvis. Teateid saata kirjal. sit. «Vilunud autojuht» all.

Korteriotsimised

Vagusalt elav 3-liikmeline perekond vajab nüüd ehk edaspidi elektrivalg. 2-toalist köögiga

korterit.

Võib ka Tammelinna osas olla. Teatada sit. «Soe korter» all ehk Liiva tän. 6, majaomanikule.

Korteripakkumised

Möbl. tuba,

erasissekäiguga, välja üürida. Õnne 29—2.

Korter,

2 tuba ja köök, päiksepaistel. välja üürida. Riia t. 67—16.

Möbl. tuba,

elektrivalgustuse ja erasissekäiguga ära anda. Õnne tän. nr. 24—2.

Möbl. tuba

odavasti aastaüürnikule kohe ära anda. Vana t. 5—1.

Möbl. tuba

on üliõpilasele ehk ametnikule välja üürida. Tähtvere tän. nr. 2.

Tuba

kolmandal korral üürile anda. Küsida Kroonuaia 11—3.

Soliid üürnikule ära anda 1—2

möbl. tuba,

erasissekäiguga. Näha kella 4—6. Tiigi 39.

Ilus

möbl. tuba

üürile anda, erasissek. Tartus, Lodja t. 5—1.

Korter,

2 tuba, köök, eestuba, elekter üürile anda ühes suure juurevilja alaga ehk ilma. Väike Kaar 16.

Möbl. tuba,

päikesepaisteline, elektrivalg. ära anda. Võru t. 26—4.

Korter,

2 tuba ja köök elektrivalg., uus remont, II korral, üürile anda. Tartus, Kastani nr. 161, majaomanik.

2-toaga väikene

korter

elektrivalg. ära anda Kartuli nr. 3.

Pood

välja üürida Saadjärve vallamaja vastu. Kaupa tehakse sealsamas.

Ostmised

Lokomobiili,

8—12 hob.-jõuline, soovitakse osta. Teat. ühes firma, hinna ja vanadusega saata: Virtsjärve, Seehofi talu. K. Undritz, telef. 6, Rannu.

Tööpakkumised

Vajan kohe

riidewärwijat.

Palk kokkuleppel. Pakkumised saata: Antsla pk. 10. A. Kuhi.

Tarvis

moonameest ja karjanaist.

Mäksa asund. A. Loberg, adr. Tartu, pk. 18.

Kudujat

vilunud, vajatakse kestva suka töö peale. Õnne 29—2.

Vajan suurema töö peale

sindlilõikajat,

kes saed seab. Ainult neil tulla, kes omas töös vilunud. Kaupa tehakse 19. aprillil Herne t. 37—7. R. Austa.

Sõidukorras suur

tõldauto

müüa. Söögiturg 3, Kallase kaupl.

Kuivi jämedaid

põletispinde

müüa Riia silla juures, raudtee laduplatsil.

Pooleli ehitusel olev

maja

müüa krundiga, kesklinnas 6500 kr. eest. Kohane töötusele. Küsida «Maja» büroost Suurturg nr. 3.

Kohe lüpsmasaaja

lehm

müüa. Jaamamõisa tööliste maja.

Müüa

ehituspalke ja kasepuid.

Jõekaldal, vastu Tartu Spordiriistade vabrikut.

Ostmised

Lokomobiili,

8—12 hob.-jõuline, soovitakse osta. Teat. ühes firma, hinna ja vanadusega saata: Virtsjärve, Seehofi talu. K. Undritz, telef. 6, Rannu.

Tööpakkumised

Tõldauto,

täiesti sõidukorras, juhuslikult odavasti müüa. Järeleküsida härra Falkenberg'ilt, Tartu linna tööstuskoolis.

Müüa

Inglise ông

ühes rulli ja nööriga, **neli mõrda, kiaasist akvaarium, kaks sadulat** ja palju teisi asju. Kalaturg 5-a, J. Zirna.

Väike hoovi-

maja

müüa suure aiaga. Tartus, Elva tän. 38.

Müüa

kirjutuslaud

ja muud toakraami, **pilte** ja **õlimaale, raamatuid ja muid asju.**

Narva tän. 107, II kord.

Talu

(«Keskvälja» nr. 147) müüa Vana-Kuuste Rebastes. Teat. saab kohapeal. K. Keppo.

Tiisikusravila kõrval Lastekodu hea lüpsmasaaja

lehm

müüa rentnikul. P. Rammi.

Tartust 4 kilom. müüa

asundustalu.

35 vak. põldu, 22 v. karjamaad, 13 v. heinamaad, võib ka rentida. Lähemat Võru tän. 76, kort. 9.

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Könet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.

Tartus, Rüütli t. 25—4

(Vastu Jaani kirikut).

Dr. med

H. NORMANN

Sisehaigused,

Könet. **11—1** ja **4—6** p. l. Tartu, Väike-Tähe tänav 1. Telefon 11-55.

Dr. HELENE KISSA

Sisemised ja naistehaigused, naistesuguhaigused. Vastuvõtm. k. 9—11 ja 5—7 Kevade tän. nr. 1 (Karlova apteegi taga).

Ämmaemand

S. Amon

Tartus, Popleri tän. 2, tel. 13-30, vastu Maarja kirikut

Ämmaemand

E. Liibusk

Tartus, Raekoja (Raatuse) tän. nr. 12, III korral.

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 35

Tunnid

Inglanna

annab tunde,

grammatika, konversatsioon, foneetika, kaubandus-kirjavahetus. Rääkida 2—3 ja 7—8. Aia t. 8—11. E. Shergold.

Vanema kursuse üliõpilane

annab tunde

kaub. matemaatikas, raamatupidam., matemaatikas, füüsikas ja keemias. Turu t. 56, krt. 6 (II. kord) kl. 11—12 ja 4—5.

Talu

rendile ehk pooletera peale anda Kammeris, Riivikul. Omanik O. Terna.

Mööblit

üürile anda: voodid, kummut, toolid, söögikapp, Viini sohva, riiul jne. Lille tän. 15.

Pool äriruumi

suure vaateaknaga ära anda kesklinnas. Teat. saab Küütri tän. 7, karusnaha tööstuses.

Hea

tiibklaver

üürile anda. Vana t. 8, k. 4.

Ehamarus

hr. J. Mandeli kauplu-ses võetakse **„Postimehe“** ja **„Maamehe“** tellimisi vastu ning müüakse üksiknumbreid.

Laevas

võtab «POSTIMEHE» ja «MAAMEHE» tellimisi ja kunlutusi vastu hr. Jak. Kütt.

Kuulsalm hiromant

Ainuke tõetundja kes inimese saatuse ära ütleb. Turu tän. 75—4.

Kadunud

Kaotatud

romaan **„Puhastustuli“.** Leidjat palutakse teatada Vabriku 2—4.

Kaotatud

12. skp. põdranahast parema käe **kinnas** Kivi tän., Kalda tän. kuni aerutajate klubini. Ausat leidjat palutakse ära tuua Kivi t. 3.

Prohvet selgeltn.

Peep Astro Hiro

Täpne saatus, õnn **Uueturu 25.**